

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Še je čas, Avstrija!

O Avstriji smo pretekli teden pisali enkrat pod naslovom »Plat zvona...«. In ta naslov gotovo ni bil pretiran, kajti novice, ki prihajajo iz naše sosedne republike, so vznemirljive, ker razodevajo pod navidezno sorazmerno mirnim površjem strahovite toke, ki se zaganjajo drug v drugega v globini in ki bodo morali prej ali slej razpuniti gladino. V enem letu, odkar vodi simpatični zvezni kancler dr. Dollfuss naporen boj za neodvisnost svoje domovine, smo bili večkrat priča, kako si je s hvalevredno vztrajnostjo skušal ustvariti med svojim lastnim političnim mnenjem kakor tudi med velikimi in malimi državami trdnjavske opore, na katere bi se mogel varno osloniti in potem mirno in stvarno preurediti svojo domovino v stanovsko državo na podlagi načel, ki jih je objavila tekom leta najvišja cerkvena avtoriteta.

Tako si je dr. Dollfuss pridobil neporečene simpatije Italije, ki se mu je morda le preveč vsiljevala s svojimi nasveti in smernicami. Vzljubili so ga tudi v Franciji in Angliji mu je opevovano povedala, da ga ima rada. Tudi mali sosedi avstrijske republike v Podonavju so izrazili svjo naklonjenost zveznemu kanclerju, ki ni maral prodati svoje domovine. Ne samo Madžarska, tudi države Male zveze so navezale z Avstrijo čisto nove prijateljske zveze, ki so upravičevale velike nade za znosno ureditev podonavskega vprašanja. Toda tragika tega obročja simpatij, ki ga je znal ustvariti dr. Dollfuss, je v tem, ker velesile in male države, ki enako čuvstujejo napram Avstriji, zasledujejo vsaka svoje lastne koristi in hočejo Avstrijo izrabiti le kot koristen člen v svojih lastnih velikih mednarodnopolitičnih načrtih. Tako je postala Avstrija, kjer se je zlivalo skupaj toliko simpatij in ljubezni, naenkrat z mednarodnopolitičnega stališča le torišče najrazličnejših apetitov, ki hočejo drug drugega izpodrinuti in se pri tem poslužujejo vseh mogočih sredstev, denarnega pritiska, političnih groženj, podpiranja različnih strankarskih frakcij. Od prevelike in presplošne ljubezni je Avstrija postala nesrečna in prav za prav za svoj boj za neodvisnost ni ničesar pridobila, nasprotno, znašla se je naenkrat v nekih nevarnih tokih, ki so jo po ovinkih prinesli nazaj na tiste čere, ki se jih je pred enim letom s toliko preudarno hrabrostjo ognila. Prijateljstvo z Italijo je še enostavno vrglo nazaj na črto, kjer derejo hudo-urniki proti Berlinu.

Tudi v notranjih ukrepih se je pokazala ista tragika. Prepošten kot krščanski državnik, da bi bil pred enim letom s pomočjo nasilja pognal vse svoje nasprotnike v ječe in koncentracijske taborne ter se s surovo silo uveljavil, kot se je dogodilo drugod, je iskal zaveznikov, ker je imel občutek, da krščansko-socialna stranka, ki je stala za njim, ne predstavlja narodne večine. Zaveznike je našel pri Landbundu, to je pri liberalni avstrijski stranki inž. Winklerja. Toda to so bili le mlačni zavezniki, ki jih je od prvega začetka bolelo, da morajo naenkrat služiti »klerikalcem«, ki so jih od svojega rojstva naprej imeli nalogo le požirati. Zavedajoč se tega, je po par mesecih Landbund dobil od dr. Dollfussa mrzlo poljvko in v ospredje je stopil Heimwehr. Major Fey je vstopil v vlado, Winkler je zletel iz nje. Toda v Heimwehru, ki ga vodi knez Starhemberg, svatujejo skupaj krščanskim socialcem prijazne in sovražne skupine. Najbolj razboriti so heimwehrovci na Nižem Avstrijskem, kjer jih vodi grof Alberti, ki so krščanskim socialcem vse prej kot naklonjeni. Tudi štajerska skupina, ki jo idejno vodi knez Starhemberg, meče »rčne in rdeče bonce« vse v isto vrečo. Torej tudi Heimwehr je nevaren zaveznik, ker ni mogoče vedeti, katera frakcija v njem, ali Feyeva ali Starhemborgova ali celo Albertijeva bo končno nadvladala v celokupnem heimwehrovskem gibanju. To slučje, je dr. Dollfuss polil z mrzlo vodo Starhemberga, ki je ves divji tekel takoj v Rim, sam pa se je trudil, da bi si izven krščansko-socialne stranke ustvaril neko novo, širše gibanje, ki ga je imenoval »Vaterländische Fronte« (domovinska fronta), poleg tega pa je ugibal, če bi ne kazalo krščansko-socialne stranke razpustiti kot potrebno žrtev za okrepitev domovinske fronte. Tudi to ni šlo, ker je stranka smatrala, da je takšna žrtev odveč in celo nevarna za primer, da se navajajo v domovinsko fronto razni politični avanturisti, ki jim za načela nič ni. Takoj nato smo slišali, da se je ena skupina Dollfusove stranke celo tajno pogajala s hitlerjevskimi agenti na pristiški Italije, istočasno pa tudi, da je imel tudi Landbund in celo grof Alberti slične razgovore z odposlanci iz Berlina. Na sveti večer je bil sprejet celo neke vrste »dunajski pakte«, ki bi imeli biti krščen ob priliki bivanja italijanskega ministra Suvicha kot botra na Dunaju. Toda tudi to ni uspelo. Starhemberg se je vrnil, udaril zopet po mizi, zahteval z grožnjami večjo oblast za svoj Heimwehr, jo tudi dobil, spravil majorja Feyja na najvažnejše mesto za zveznim kanclerjem. Landbund pa je v odgovor zagrozil, da se bo vrgel v roke hitlerjevskemu pokretu.

Pretnutno torej je kancler obdržal krščansko-socialno stranko, poleg katere životari »domovinska fronta«, in si pridobil pomoč Heimwehra, ki pa kriči po vsej oblasti. Po enem letu iskrenega, hrabrega boja za svobodo domovine, boj, ki je bil gosposki, to je treba podčrtati, si Dollfuss ni mogel ustvariti na znotraj trdnjave, na katero bi se mogel opirati brez trdnjave, da ga jutri ne bo izdala za njegovim hrbotom. Tragika je v tem, da je v Avstriji zadosti volje za ohranitev narodne neodvisnosti, a da je mržnja proti krščanskim socialcem tako slepa, da bi nekateri rajši pogoltnili »Dollfusove klerikalce« tudi za ceno anarhije in državne propasti. Tragika je v tem, da je dr. Dollfuss kot krščanski državnik ostal zvest krščanskim načelom vladanja, mesto da bi bil, kot so storili drugod, potočil in pomandral načela in se obdržal na vladi, če bi mu šlo za to — s peščico žandarjev in z izjemnimi zakoni.

Iz tega razmišljanja sledi, da sta za uspešen konec borbe za avstrijsko samostojnost, ki

Dva poizkusa socialne reforme

V Italiji: Zakon o korporacijah sprejet V Nemčiji: Zakon o nacionalnem delu

Rim, 15. januarja.

Dne 13. t. m. je italijanski senat sprejel zakon o korporacijah, katerega mu je bil predložil Mussolini in o katerem smo že poročali. Na sejo senata je zopet prišel Mussolini in s tem dokumentiral, da smatra ta zakon kot enega najvažnejših zakonov, kar obstoja Italija. Zakon je bil sprejet od senata po govoru Mussolinija z velikimi akklamacijami. Seveda pride sedaj druga faza, ko se bodo korporacije dejansko ustanovile in ko se bo moral pokazati, ali se bodo korporacije v praksi izkazale ali ne. Šele potem, ko bodo korporacije osnovane in bodo že nekaj časa funkcionirale, bo Mussolini izvedel ustavno reformo, to je, bo ukinil sedanji parlament in ga nadomestil s parlamentom, ki bo obstojal iz zastopnikov, izvoljenih od korporacij.

V svojem govoru pred sprejetjem zakona v senatu, je Mussolini najprej orisal moderni kapitalizem, o katerem je dejal, da je pojav XIX. in XX. stoletja, ki ga nista poznala ne stari ne srednji vek, zakaj sodobni kapitalizem je neločljivo zvezan s strojem, s prenosom energije na daljavo in z delitvijo dela v smislu racionalnosti in univerzalnosti, da se prehrani ogromno število ljudi. Ta kapitalizem, ki se je gradil na načelu liberalnega gospodarstva, ki pozna samo privatno gospodarstvo brez intervencije države, je danes za vedno zatoni. Nekateri so ga hoteli nadomestiti s komunizmom, toda

komunizem je skrajna birokratizacija gospodarstva

oziroma pomeni državni socializem. Na zapadu je tako podzavljenje gospodarstva nemogoče, ne glede na to, da tudi v Rusiji ustvarja neprestane in čedalje bolj zapletujoče se težkoče, ker je gospodarstvo naroda svojevrstna, spremenljiva in popolni sistematičnosti nedostopna realnost. Kar se tiče Rooseveltovega gigantskega poskusa, meni Mussolini, da Rooseveltovi kodeksi ne pomenijo ničesar drugega kakor

prisilne kolektivne pogodbe

katere predsednik naloži bodisi eni bodisi drugi stranki ali pa obema. Moramo se počakati, preden bomo videli, ali se bo ta eksperiment posrečil, toliko pa lahko povem — je dejal Mussolini — da se mi zdi, da

denarni manevri ne morejo doigniti cen

V bistvu ni to nič drugega kakor inflacija, ki so jo poskusili v Franciji že pred 140 leti. Toda inflacija je in ostane pot h katastrofi. Kdo si more resno predstavljati, da bo pomnožitev banknot povečala bogastvo naroda? To bi bilo ravno tako, kakor če bi kdo mislil, da, ako eden in isti negativ enega in istega individua reproduciramo milijonkrat, smo dosegli pomnožitev prebivalstva za 1 milijon ljudi. (Velika veselost.)

Mi Italijani — je dejal Mussolini — smo se odločili za fašistično korporacijo. Ako je liberalno gospodarstvo bilo gospodarstvo samih individuirov v popolni neodvisnosti od države, predstavlja fašistično korporativno gospodarstvo tako gospodarstvo posameznih individuirov kakor gospodarstvo združenj in gospodarstvo države. Kakšni so znaki korporativnega gospodarstva?

Korporativno gospodarstvo spoštuje načelo osebne lasti

Zasebna last je realizacija človeške osebe v njegovi okolici, to je v svetu. V tem oziru je fundament kulture in mora ostati. Toda privatna last ni samo pravica, ampak tudi dolžnost, to se pravi, mora imeti socialno funkcijo. Z drugimi besedami: last ni

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, toplo vreme, zapadni vetrovi.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno bo oblačno in megleno s ponovnimi padavinami, hladno.

je še vedno cilj avstrijske vlade, odprti samo dve poti. V zunanji politiki bo treba med ljubeznimi, ki se ponujajo, izbirati ter se iskreno nasloniti na one državne skupine, ki Avstriji niti sedaj, niti v bodočnosti ne streejo po življenju. Teh skupin pa ni mnogo, to je dr. Dollfuss že izvedel v enem letu. Prav za prav je samo ena, to je skupina Francija-Mala zveza. Mi bi bili upravičeni čuditi se, če se Avstrija v najbližji bodočnosti ne bo odločila, da stopi z vso iskrenostjo in ne da bi se ozirala nazaj, na pota, ki vodijo naravnost v Belgrad in v Prago, da izpustimo Pariz, kjer ima Avstrija iskrenega neosebnega prijatelja. Mi si upamo celo trdit, da ako Avstrija ne bo v najkrajšem času stresla rame in se otepla prijateljev, ki jo hočejo požreti, ter se naslonila na političen sistem Francija-Mala zveza, da bo prepozno in jo znajo zagniti valovi pokretov, ki jim ni kos, ako ostane zunanje-politično v njihovi družbi.

To velja za zunanjo politiko. Na znotraj nimamo pravice dajati nasvetov. Priporočili bi pa radi, da so izkušnje enega leta dovolj jasno pokazale, kdo je v Avstriji iskreno za neodvisnost in kdo ni. Od vseh zaveznikov, ki so prihajali in odhajali, nobeden! Najmanj pa heimwehrovstvo. Neodvisnost avstrijske republike bodo branili, to je druga resnica, samo krščanski ljudje. Naj si Avstrija torej ne maže rok z božanjem pokretov, ki so tako v Italiji kot v Nemčiji prizadeli krščanski kulturi največ krivice.

samo zato, da jo lastnik uživa, ampak on jo mora upravljati in množiti tako, da je v skladu s koristjo vseh. Korporacijsko gospodarstvo bo zato privatno iniciativno spoštovalo in samo tedaj, kadar individualno gospodarstvo postane nesocialno ali pokaže kakršnokoli že hibo, intervenira država. Korporacija sama pa ima namen, da uvede v gospodarstvo red. Zakaj, ako je sploh čemu treba reda, potem ga je v prvi vrsti treba gospodarskemu življenju, ki se tiče skupnosti vseh državljanov. Ta red pa se more ustvariti samo po avtonomiji oziroma

avtoredisciplini posameznih strok oziroma korporacij. Le v slučaju, če bi se korporacije ne mogle same sporazumeti med seboj, bo intervenirala država, zakaj država predstavlja konsumenta, veliko anonimno množico, ki mora, ker ni organizirana, biti v prvi vrsti od države zaščiten.

Na koncu je Mussolini izjavil, da se bo lotil ustavne reforme, to je razpustitve parlamenta in njega nadomestitve po korporativnem zastopstvu, šele potem, ko bodo korporacije že nekaj časa poslovale.

Dr. Ley: „Delo človeka ni tržno blago, ampak npravstvena vrednost“

Berlin, 15. januarja.

Medtem ko so v Italiji sprejeli vsaj zakon o korporacijah, pa v Hitlerjevi Nemčiji še niso prišli do tega. Dan prej, ko je sprejel rimski senat korporacijski zakon, je vodja takozvane nemške delavske fronte dr. Ley napovedal, da se bo v kratkem predložil zakon v svrhu ureditve nacionalnega dela, o čemer smo že na kratko poročali. Dr. Ley pa je tej napovedi dodal nekako obrazložitev, v kateri pravi: Novi zakon sloni na načelu, da mora podjetnik biti pravi vodja podjetja. Podjetnik ne sme biti samo trgovec, ampak pravi vodja svojega tehničnega in delavskega osebja, kakor ima kompanija svojega »hauptmanna«. Podjetnik mora v vseh stvareh dati smer in biti zgled, kajti on nosi odgovornost. Podjetnik in delavec spadata skupaj.

Novi zakon bo nadalje slonel na načelu, da delavna sila človeka ni tržno blago, ampak da je npravstvena vrednota. Zato tovarna ni izključno mešanska lastnina, ampak pripada prav za prav vse-

mu ljudstvu. Tretje načelo je, da mora vladati v gospodarstvu

čistost in poštenost

Mi ne bomo sodili podjetnika po tem, ali je formalno prekršil ta ali oni zakon ali ne, ampak mi bomo uvedli častna sodišča, kojih člani bodo gospodarji in delavci, ki ne bodo gledali, ali je kdo nekriv v smislu kazenskega zakonika, ker je znal zakon spretno obiti, ampak bodo sodili po mentaliteti, iz katere se je zgodil gospodarski zločin. To bo nekaj čisto novega v nemškem pravu.

Ley je na koncu dejal, da ta novi zakon ne pomeni samo popolnega preloma z marksizmom, ampak da bo še veliko popolnejši od italijanskega korporativnega sistema. — Kakor vidimo, Ley ni povedal nič novega, še manj pa kaj konkretnega. Treba bo prej počakati, da bo zakon predložen, preden si bo mogoče ustvariti o njem pravo sodbo.

Avstrijski problem

...in čakajo na Suvicha

Kaj vse pričakujejo na Dunaju od italijanskega ministra

Dunaj, 15. jan. b. Ta teden bo za Avstrijo vreden. Po debatah, ki so se v preteklem tednu vodile v predstavnosti krščansko-socialne stranke, se je pričelo danes zasedanje poslanskega kluba iste stranke. Danes pa pride iz Varšave na Dunaj tudi madžarski poljedelski minister Kallay. V četrtek pride semkaj italijanski državni podtajnik Suvich. Uradno se poroča, da se ima ta obisk smatrati kot vljudnostno gesto. Ne zanika se pomen tega obiska ter se celo naglašja, da bodo pogajanja, ki se bodo vodila med zastopnikom šefa italijanske vlade in avstrijsko vlado, odločilnega pomena. V prvi vrsti gre za revizijo avstrijske ustave in za notranjo ureditev Avstrije, kakor tudi za njeno popolno neodvisnost. Revizija ustave se bo po teh informacijah izvršila v smislu papeške okrožnice »Quadragesimo anno«, nikakor pa ne v fašistični smeri. Ta revizija pa se bo lahko izvršila šele potem, ko se bo Berlin odredel aneksionističnih naklepov napram Avstriji, kar naj pomeni, da se revizija in ponovna zgraditev Avstrije ne bo izvršila brez sodelovanja avstrijskih narodnih socialistov. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je Italija za čim ožje, v prvi vrsti gospodarsko sodelovanje, nato pa še diplomatsko sodelovanje med Avstrijo in Madžarsko. To sodelovanje bi se šele pozneje preneslo tudi na politično polje. Zaenkrat se dela na to, da se Avstriji najdejo nova tržišča za njeno industrijo, na drugi strani pa Madžarski za njene poljedelske proizvode. V tem oziru se je baje že dosegel sporazum med Veliko Britanijo in Italijo in menda tudi med Francijo. V primeru, da se Avstriji zagotovi popolna samostojnost s pristankom Nemčije, bo tudi Francija pripravljena, da gre po posredovanju italijanske in britanske vlade do gotove meje na roko Nemčiji. Obisk Suvicha na Dunaju bo v dveh do treh dneh. Po obisku v Avstriji odpotuje takoj v Pešto. V začetku meseca februarja odpotuje Suvich zopet v Budimpešto in nato ponovno na Dunaj. Na Dunaju pripravljajo Suvichu svečan sprejem, na katerega bodo pozvani vsi inozemski diplomati, kakor tudi predstavniki domačega in inozemskega tiska.

Se en olas o rimskih načrtih v Podonavju

Dunaj, 15. jan. c. Današnji »Der Morgen« piše o razgovorih med italijanskim državnim podtajnikom v zunanjem ministrstvu Suvichem in kanclerjem Dollfussom, ki da bodo imeli zelo velik pomen. Kakor znano, pride Suvich na Dunaj v četrtek. Po mnenju lista ta obisk ne bo imel samo vljudnost-

nega značaja, ampak se bodo na njem obravnavala zelo važna politična vprašanja. Kakor list izve iz rimskih krogov, bo Suvich predložil Dollfussu nove Mussolinijeve predloge, kako zagotoviti neodvisnost Avstrije. Po teh Mussolinijevih predlogih je najvažnejše, da se izvede čimprej zelo tesno in pri-srčno sodelovanje med Avstrijo in Madžarsko. To sodelovanje mora imeti velike posledice na političnem in gospodarskem polju. Po Mussolinijevem mnenju naj se med Avstrijo in Madžarsko zaključi ozka politična zveza. Mussolini bo to uslugo poplačal z velikimi gospodarskimi koncesijami. Iz Trsta hoče ustvariti Avstriji svobodno pristanišče. Poleg tega bi avstrijska industrija dobila še velike koncesije za uvoz v Italijo. Včeraj je prišel na Dunaj madžarski kmetijski minister Kallay, ki bo z avstrijskim trgovinskim ministrom dr. Stockingerjem razpravljaj o vprašanju kontingentov med Avstrijo in Madžarsko. Na tem sestanku se bo seveda tudi govorilo o novih Mussolinijevih predlogih. List dalje piše, da je Mussolini sporočil te svoje načrte z Avstrijo že angleškemu zunanjemu ministru siru Johnu Simonu, ko se je ta zadnji sestal z Mussolinijem. Baje je Simon na te Mussolinijeve predloge navdušeno pristal. List piše na koncu, da se bo Suvich vrnil nato v Rim, odkoder bo v kratkem odpotoval v Budimpešto, kjer bodo tudi govorili o teh Mussolinijevih predlogih.

Suvich pojde tudi v Pešto

Rim, 15. jan. IZ verodostojnega vira poročajo, da namerava državni podtajnik Suvich po obisku na Dunaju obiskati tudi Budimpešto.

Božično premirje traja dalje

Dunaj, 15. jan. r. Državlanski mir v Avstriji je podaljšan do 1. februarja. K zadnjim vestem o demonstracijah narodnih socialistov je treba še dodati, da je prišlo do velikih demonstracij v Selzbachu na štajerskem. Tu so namreč zaprli župana, katerega je hotelo 200 demonstrantov rešiti. Orožniki so morali celo streljati in se nekaj oseb ranjenih, večino demonstrantov pa so zaprli.

Dunaj, 15. jan. c. »Sonn-und Montag Zeitung« piše, da bo v drugi polovici januarja prišel na Dunaj italijanski strokovnjak za ustavno vprašanja, ki ima nalogo, da izdela fašistični načrt avstrijske korporativne ustave. Ta strokovnjak je bil že Mussolini glavni sodelavec pri izdelavi nove italijanske ustave. Potrdila te vesti še ni.

Trst - avstrijska svobodna luka

Trst, 15. jan. tg. Iz verodostojnega vira izve Vaš dopisnik, da je te dni prišel v Trst v spremstvu ravnatelja italijanskih državnih železnic bivši avstrijski zvezni kancler in sedanji ravnatelj avstrijskih zveznih železnic general Vaugoin. Čerav cilj njegovega potovanja ni bil objavljen javnosti, je verjetno, da se vršijo med avstrijskimi in italijanskimi oblastmi intenzivna pogajanja za avstrijsko prosto luko v tržaškem pristanišču. Vaugoin je prišel v imenu avstrijske vlade ogledovat prostor, namenjen za avstrijsko svobodno luko. Pogajanja, ki so se začela po sestanku med Mussolinijem in dr. Dollfussom v Riccione v Italiji zadnje pomlad, so skoraj končana in italijanski minister

Suvich, ki pride na Dunaj 18. januarja, bo bržkone prinesel s seboj že izgotovljeno besedilo pogodbe, ki bo nato ob prvi slovesni priliki podpisana. Avstrijska vlada hoče izvažati svoje izdelke, v prvi vrsti les, v Trst v svojo lastno luko, da bi se na ta način otrsela odvisnosti od nemških oceanskih pristanišč v Hamburgu in Bremenu.

Dunaj, 15. jan. b. »Der Abend« poroča iz Rima: Italija gre za tem, da za Trst zainteresirata tudi Madžarsko in do gotove meje tudi Jugoslavijo z ozirom na jugoslovanski izvoz iz dravske banovine. Pogajanja potekajo zelo ugodno in so baje že pred zaključkom. Avstrija namerava v slučaju ugodne rešitve zgraditi svojo lastno trgovinsko mornarico.

Deja politična toka v Franciji

Z Rusijo ali z Nemčijo

Ruski tisk povečuje pomen rusko-francoske trgovske pogodbe

Pariz, 15. januarja, t.g. »Temps« prinaša dalje poročilo svojega moskovskega dopisnika o vrtu, ki ga je v ruskem javnem mnenju napravil podpis francosko-ruske trgovinske pogodbe. Posebno živahno je veselje v trgovinskih in industrijskih krogih, kjer pričakujejo mnogo koristi tako od francoskega kapitala kakor tudi od francoskih strokovnih izvedencev, ki bodo v večjem številu zasedli od Nemcev izpraznjena mesta po sovjetskih veletovarnah. List »Za Industrializacijo« poudarja predvsem to zadnje dejstvo, čes, da je sovjetski industriji do sedaj primanjkovalo francoskega genija, ki je iznajdljiv in ki bo v moderno veprizvodno prinesel tudi nekaj okusa. To glasilo sovjetske težke industrije čestita tudi francoskemu trgovinskemu ministru, da je tako odločno poudaril, kako se more iz te pogodbe razviti polagoma druga, še bolj obširna, ki naj za dolgo dobo let uredi smoteno sodelovanje obeh velikih narodov v Evropi, kakor tudi izven nje.

Uradno glasilo sovjetske vlade »Izvestija« pa nakazuje v uvodnem članku smernice, po katerih naj se razvija sodelovanje obeh držav v bodočnosti. »Tri polja so nam odprta, politično, kulturno in gospodarsko in na vseh treh poljih smo imeli priložnost opazovati lepe napredke.«

Politično-gospodarsko-kulturno

»Politični odnosi med Francijo in sovjetsko Rusijo se polagoma utrjujejo na podlagi nenapadalnega pakta, ki sta ga obe državi pred poldrugim letom podpisale. Politični in gospodarski interesi Rusije in Francije nikjer ne nasprotujejo drug drugemu. In vsak dan postajajo tudi kulturni odnosi bolj intenzivni in bolj topli. Izven vsakega dvoma je, da je podpis trgovinske pogodbe v svoji važnosti daleč prekoračil meje čistih gospodarskih koristi. Ako pomislimo, da je prišlo do sklenitve te važne pogodbe med dvema velikima državama ravno v trenutku, ko se nahaja svetovna trgovina v največjem zastoju, potem mora pasti v oči, da je to velikega pomena. Obe državi navduhuje želja po miru in v tej želji bosta odslej oba naroda sodelovala z vsemi silami v bodočnosti.«

Zveza narodov: Ljudsko glasovanje v Posarju

Zeneva, 15. januarja, c. Svet Zveze narodov se je danes pod predsedstvom poljskega zunanjega ministra Becka sestel na svoje 78. redno zasedanje. Zasedanje se je začelo s tajno sejo. Prisostvovali so seji zastopniki Francije, Italije, Španije, Avstralije, Argentine, Portugalske, Danske, Mehike, Paname, Anglije in Kitajske. Na predlog francoskega delegata Massiglija je bilo sklenjeno, da se nemški vladi pošlje brzojavka, v kateri se ji sporoča, da je na dnevnem redu zasedanja vprašanje glasovanja v Posarju in se zato nemška vlada naproša, da bi temu zasedanju prisostvoval tudi njen zastopnik. Potem se je govorilo o vprašanju upravnega značaja. Pri tem se je največ govorilo o spopolnitvi mest, ki so se izpraznila s tem, da so nemški zastopniki zapustili vse komisije in odbore v Zvezi narodov, v katerih je bila Nemčija zastopana po ključu v sorazmerju z ostalimi članicami. O tem pa ni bilo nič gotovega sklenjeno in je bila debata

Zanimivo pa je pri tem pogledati v zakulisje francoske politike, izza katerega se je tako zmagovito pojavila trgovinska pogodba s sovjetsko Rusijo. Znano je, da obstajata med vodilnimi francoskimi politikmi dve zelo močni struji: ena zagovarja gospodarsko in politično zvezo z Rusijo v duhu tradicionalne francoske politike. Ta skupina tudi javno zagovarja vojaško zvezo, ki da je edino jamstvo za ohranitev miru.

Hitlerjev tisk v Parizu

Druga skupina pa zagovarja politično gospodarsko in tudi — vojaško zvezo z Nemčijo. Zadnje čase se je veliko govorilo o tej drugi možnosti in po pariških bulvarjih so se zadnje čase pojavili tudi različni listi, ki so zagovarjali pobratimstvo med Francijo in Nemčijo. Posebno dva lista sta se razvnela za Hitlerja, »La Volonte«, ki je že svojčas podpirala Stresemanna in podpira sedaj tudi Hitlerja ter uživa menda močno denarno pomoč v frankih in v markah iz tajnih nemških in francoskih vladnih fondov. Zadnji denarni škandal Stavinski je posvetil za te kulisje. Drugi, »Le Jour« je bil ustanovljen šele pred kratkim in je tudi črpal denarna sredstva iz Stavinskijevih bank, torej posredno iz Nemčije.

Toda kljub temu in morda ravno zaradi te hitlerjevske propagande, ki ji je škandal Stavinski toliko škodoval, so prijatelji zveze z Rusijo napredovali in so s podpisom trgovinske pogodbe odnesli zavidično zmago nad nasprotnim političnim taborom. To se je pokazalo tudi pri radiju, kjer so bila izločena vsa verska predavanja, da se je napravilo prostora za razgovore o Rusiji in o raznih napredkih in novih socialnih problemih. Čeravno velja pogodba le eno leto, so bili dovoljeni Rusom krediti kar za 22 mesecev, kar priča, da se bo ruska politika v Franciji odslej lepo podpirala.

»Obe struji pa sta edini v tem, da je treba lopniti po onih, ki imajo poguma povedati, da je za Francijo pogubno in prijateljsvo s Hitlerjem in prijateljstvo z Rusi. Reakcija bo prišla, toda kdaj, ko se bo napravilo že mnogo neopopravljene škode«, tako zaključuje »Journal de Geneve« svoja razmišljanja o francosko-ruski pogodbi.

O tem odložena na prihodnje zasedanje. Glavni del tajne seje je bil posvečen vprašanju organizacije plebscista v Posarju, ki se po določilih versailleke mirovne pogodbe mora vsiliti v mesecu januarju 1935. O tem je podal poročilo italijanski delegat Aloisi. Gosp. Aloisi pa se ni izdal besedila predloga, ampak je zahteval, da mu Svet Zveze narodov dodeli dva pravna svetovalca in da se mu da najširše pooblastilo za izdelavo predloga. Ta predlog o organizaciji plebscista bo Aloisi predložil Svetu Zveze narodov na njegovem majskem zasedanju. Na dnevnem redu tajne seje je bilo tudi vprašanje pritožb nemške narodne manjšine na Poljskem, vprašanje Gdanska, dalje spor v južni Ameriki za planoto Gran Chacho. Sprejeto je bilo tudi poročilo o londonski gospodarski konferenci in sklenjeno je bilo, da se sprejme konvencija o emigrantih, ki se bo predložila vsem članicam Zveze narodov.

Novi Rooseveltovi ukrepi

Washington, 15. jan. b. Potem, ko se je Roosevelt v toku včerajšnjega popoldneva dolgo razgovarjal s senatorji Borahom, Harrisonom in Pickmanom, je imel nato še naknadno konferenco v Beli hiši z demokratskimi republikanskimi člani bančnih odborov senata in poslanske zbornice. Po tej konferenci je bilo objavljeno uradno poročilo, v katerem se pravi, da se je razpravljalo o metodah, po katerih bo vlada izvršila nacionalizacijo vseh količin blaga, ki so v državi, istočasno pa se je govorilo tudi o okrepitvi zlate vrednosti dolarja, torej o stabilizaciji. Sestavljen je poseben »narodni odbor«, ki je predlagal predsedniku: 1. nacionalizacijo zlata, 2. stvarno stabilizacijo dolarja z vsaj 50% njegove zlate vrednosti in 3. ustanovitev posebnega stabilizacijskega fonda.

V političnih krogih izjavljajo, da po podrobnosti teh valutnih osnov v tem, da bo vlada, odnosno finančno ministrstvo prevzelo vse zlate zaloge privatnikov po ceni 20.64 dolarjev za unco, ker Zdravne države prodajajo zlato v inozemstvu po 36.06 dolarjev, katere cena se plačuje tudi na mednarodnih borzah. Potem, ko bo vlada pokupila vse zlato po tečaju v državi, bo izenačila ceno zlata z inozemskim tečajem, pri čemer bo dosegla velik dobiček v razliki tečaja. Pričakuje se, da bo predsednik Roosevelt še danes, ali pa najkasneje jutri v tem smislu poslal spomenice kongresu. V tej spomenici se bo vlada dotaknila tudi vprašanja srebra. Po konferenci je državni tajnik v finančnem ministru Morgenthau sprejel časnikarje ter jim izjavil, da znašajo zaloge zlata v Združenih državah 4 milijarde 322 milijonov dolarjev. V federalnih rezervnih bankah je zlata za 3,600,000 dolarjev, prav toliko pa ga je v privatnih rokah. Vse te zlate zaloge bo dobila vlada čimprej v roke. Po izjavi samega Morgenthaua se bo potem pričelo takoj delati na stabilizaciji dolarja po tečaju 50—60 centov za dolar.

Predsednikov govor

Washington, 15. jan. AA. Predsednik USA Roosevelt je imel z veliko napetostjo pričakovani govor, v katerem je pojasnil poslanski zbornici temeljna načela svoje nadaljnje finančne politike. Uvodoma je Roosevelt poudarjal, da ima vlada pravico, da zaseže vse zlato. Te zaloge zlata bodo tvorile stalno in fiksno kovinsko podlago in rezervno. Njena količina pa se bo menjala le, v kolikor bo treba urediti mednarodna trgovinska ravnanja in kolikor bo to zahtevala bodoča pogodba med narodi sveta glede razdelitve svetovnih zalog zlata. S sprejemom te stalne politike, ki obstoja v tem, da preide vse zlato v last vlade, da bo imela v tem zlatu primerno podlago za svojo devizo, je nastopil trenutek, da se določi čim točneje vrednost ameriškega zlatnega dolarja.

Pooblastilo državnemu blaginiku, da kupuje in prodaja zlato v notranjosti in v inozemstvu, je treba izpolniti s posebnimi pooblastilom glede ravnanja s tujimi tečaji. V zvezi s tem pooblastilom predlagam, naj bi izkupiček in koristi iz devalvacije (vzore fond v znesku 2 milijardi dolarjev za nakup in prodajo zlata, za nakup in prodajo inozemskih vrednot in za nakup in prodajo vladnih vrednot in

to v takem obsegu, da bo ohranjen vladni kredit, da bo to v skladu z devizno ureditvijo in v splošno korist prebivalstvu USA.

Glede uporabe srebrne kovine je predsednik bil mnenja, da to kovino uporabljajo polovica sveta. Srebrni denar je tudi važna prvina denarne strukture Združenih držav. Srebro je tako važen čimtelj v mednarodni trgovini, da ga ni mogoče zanemarjati.

Kralj Boris obišče Romunijo

Sofija, 15. jan. r. Bolgarski kralj pride v Bukarešto 26. ali 27. t. m. Romunski zunanji minister Titulescu se je dogovoril z bolgarskim poslanikom v Bukareštu o vseh podrobnostih obiska. Bolgarskega kralja bo sprejimal do meje pri Ruščuku ministrski predsednik Mušanov.

Bolgarski »Junaki« v Soholu

Praga, 15. jan. V nedeljo se je »vršila v Prazi seja vseh slovanskih sokolske zveze, kateri so prisostvovali tudi zastopniki poljskega, jugoslovanskega in ruskega sokolstva. Na seji je bilo izraženo upanje, da bo leto 1934 za slovansko prineslo veliko izboljšanja. Nadalje so bili sprejeti v članstvo bolgarski »Junaki«.

Upor robijašev

Sofija, 15. jan. AA. V Trnovski kaznišnici se je nočjo uprl kakih 300 kaznjencev. Svoj upor so utemljili s tem, da nimajo dovolj odevi radi zime. Na dogovorjeno znamenje so kaznjenci pričeli razsajati in so kmalu polomili vrata svojih celic. Vodstvo kaznišnice je moralo poklicati redarstvo in vojaštvo na pomoč. Šele po hudem boju so se kaznjenci umaknili v svoje celice. Med vojniki in redarji je več ranjenih. Na lice mesta je prihitel tudi državni tožilec. Dosedanja preiskava je dognala, da so bili kaznjenci obsojeni nedavno tega zaradi neke zarote. Tudi ni res, da bi jim primanjkovalo odevi. Kaže, da so se uprli iz drugih pobud.

Vojskovanje po Kitajskem

Nanking, 15. jan. Čete nankijske vlade so po najnovejših poročilih res zasedle Fučou, glavno mesto province Fukien. Voditelji upornikov so se umaknili v notranjost dežele in jih polagoma sledujejo vladne čete, katere doslej niso naletele na znaten odpor.

Nanking, 15. jan. V pristanišču Fučou so angleške, ameriške in japonske ladje izkrcale večje število mornarjev za varstvo svojih državljanov.

Rusija - letalska velesila

Pariz, 15. jan. AA. Iz Moskve poročajo, da je imel včeraj sovjetski komisar za letalstvo predavanje o ureditvi sovjetskega letalstva ter pri tem navadel ukrepe, ki jih je izdala sovjetska vlada, da bi Rusija postala letalska velesila. Sovjetska vlada upa, je dejal komisar, da bo Rusija do 31. decembra 1937 razpolagala razen z velikim številom izučenihi pilotov tudi s 50.000 piloti specialisti v poletih z letali brez motorjev.

Gömbös pomlaja Madjarsko

„Upokočil sem 2500 starih in nastavil 2500 mladih uradnikov“

Budimpešta, 15. jan. b. Včeraj je imel v Satorajni Ujhely ob priliki blagoslovitve zastave tamkajšnje organizacije vladne stranke ministr. predsednik Gömbös govor, v katerem je izjavil, da je njegova glavna naloga, da ohrani mir in red v državi. Zaradi tega bo najostreje nastopil proti vsem ekstremističnim pokretom, pa najsi ti pridejo z leve ali pa z desnice. Posebno ostro je napadel voditelja madjarskih nacionalistov, grofa Aleksandra Festeticha, za katerega je rekel, da poseduje 40.000 kataskrskih jutrov zemljišč. Rekel je: kdor razširja importirane socialistične ideje, naj da dober svet in začne pri sebi. Nato je izjavil, da bo izvršil čiščenje vsega državnega upravnega aparata. Upokožil bo okoli 2500 uradnikov, na njih mesta pa

V par vrticah

Budimpešta, 15. jan. AA. V madjarskih političnih krogih mislijo, da pride v kratkem v razpravo pri ZN vprašanje revizije tripartitne mirovne pogodbe.

AA. Iz Sofije poročajo, da so Protogerov, Sandanov in Glavinčev pobegnili iz koncentracijskega taborišča v Karlovem. Policija je za njimi izdala tiralo.

Novoimenovani svetnik jugoslovanskega poslanstva v Varšavi grof Kulmer je prispel v Varšavo in prevzel posle na poslanstvu.

Nemški odgovor na francoski memorandum bo zvečer gotov in bo jutri predan francoskemu ambasadorju Poncetju.

Španski visoki komisar za Maroko je odstopil radi nesoglasij z vlado.

Po najnovejših podatkih je bilo do večera dne 13. t. m. podpisanih 9.025.343.500 lir italijanskega posojila. Posojilo je podpisalo 811.258 oseb.

Danes dopoldne se je začelo zasedanje sveta Zveze narodov.

Grški zunanji minister Maksimos, ki je prejšnje dni imel v Londonu več konferenc, je danes dopoldne odpotoval na evropsko celino.

Angleška vojna ladja »Nelson« je te dni zašla blizu Portsmoutha na pesek, a je pri tem ostala nepoškodovana.

Evropske radijske postaje so začele izpreminjati svoje valovne dolžine v smislu sklepov Luzernske konference že snoči od pol 12 dalje.

Truplo obglavljenega van der Lubbeja so pokopali ob navzočnosti nekaterih sorodnikov in uradnih osebosti.

Zaradi državnega prevrata je podal predsednik Kube Grau ostavko.

Pri včerajšnjih volitvah so zmagali levčarji proti regionalistom, to je desničarjem.

Na mandžurskega cesarja Pu-Jia so pripravljali atentat. V zvezi s tem atentatom je bilo aretiranih šest oseb, med njimi ena Kitajka.

Po par dnevem bivanju v Sofiji so se vrnili v Belgrad z najlepšimi vtihi zastopniki belgradskega, zagrebškega in ljubljanskega Pen-kluba.

Na zemskem pravoslavnem pokopališču so danes pokopali umorjenega zdravnika dr. Milenka Laziča, ki je pred dnevi padel kot žrtev gnusnega zločina.

Z jutranjim vlakom se je vrnil v Belgrad predsednik vlade dr. Sršić, ki je bil nekaj časa na zdravljenju v Rogaski Slatini.

21. t. m. bo praznoval bolgarski prof. dr. Aleksander Balabanov 35 letnico znanstvenega in književnega dela. Na njegovi proslavi bo sodelovalo okoli 150 društev in korporacij iz vseh delov države.

V noči od sobote na nedeljo so anarhisti v Barceloni položili zopet več bomb. Posebno so si vzeli na piko električne vode cestne železnice. Posebne škode ni bilo.

Včeraj je nenadoma začel goreti eden od obeh antienskih stolpov leipziške radijske oddajne postaje. Požar je zajel vso anteno, čeprav je bila iz proti ognju impregnirana lesa.

Utrinki

ZAKLAD.

Nek golos William Watson Nokes, star 37 let, je bil na londonskem sodišču obsojen radi hlačanja. Moč ima belo, ukrčeno podgana o kol edin zaklad. Sodnik Harold Mac Kenja je razsodil, da ostane podgana v državni oskrbi, dokler lastnik ne odsesti kazni. Stroški za prehrano živali za en teden bodo znašali približno 1 šiling. To golos ni veliko, ampak Angliji inajo jako radi živali, da ni nihče ugovarjal sodnikovi razsodbi.

Na posledice takšne razsodbe menda ni treba opozarjati, ker se take reči redko dogajajo. Ampak radi dostodnosti — bi pa bi bilo zanimivo vedeti: Kaj, če bi bil obsojen kak lastnik menažerije z nekaj tucati zverin? Če se kdo spomni in poskuša na takšen način za kak teden oskrbeti svojo zverinsko družino?

KAJ JE VZGOJAJ?

O vzgoji je govoril na sociološkem kongresu v Jeni 10. januarja profesor Ernst Kieck in med drugim predlagal tudi to-le:

»S prehajanjem rodov v rodove, s stalnim in neprestanim spreminjanjem rodov se nahaja vsak narod v vseh svojih sestavnih delih v neprestanem toku. Vzgojati, kaj se pravi to? Vzgojati se pravi — v luči te resnice — potomci, ki predstavljajo nekaj čisto novega, polagoma vzgojiti v obstoječi red, v obstoječe oblike reda ter tako vzdržati neprekinjeno zvezo med mincajotimi slopnimi zgodovinskega razvoja naroda. Ako mladina pade iz reda, potem je življenja zmožna, ako ga odkloni, potem usmerja z revolucijami nove vede, nove oblike življenja ter skuša po pretomu naslednji mlajši red vzgojiti v te nove oblike. Od vseh sestavnih delov naroda, od vseh vzgojiteljev naroda pa je najbolj važna družina. Zdrava družina rodi zdravega otroka. Zdrava družina vzgoji zdravega otroka. Sola prikaže pozneje, ker daje samo nekaj esebine duši, ki jo je izoblikovala družina. Vse vzgojne reforme in revolucije bo prestala zgodovinska nujnost, da sta vzgojitelja otroka oče in mati, ki sta ga rodila.«

TAJNA PLOMACIJA.

V knjigi »Fifty years of Europe« (50 let Evrope) od J. A. Spenderja v Londonu (Cusset and Co) beremo tudi sledenja na naslov tajna diplomacija:

V povojnih letih se je mnogo, zelo mnogo klepetalo o slabih posledicah tajne diplomacije. Toda nemarnost obravnavanja kritikih invididualnih vprašanj na javnem trgu so ravnotako velike, pa

postavil 2500 mladih uradnikov, ki danes nimajo eksistence. Pri zaposlitvi teh mladih ljudi ne bo gledal na dobro zlikane hlače, ampak samo na sposobnosti.

V svojem nadaljnjem govoru se je Gömbös dotaknil tudi revizijskega vprašanja, za katero je rekel, da trenutno ni aktualno in bo torej zavzel svoje stališče šele, ko bo Madjarska pozvala, da izreče o tem svoje mnenje. Zvečer je bil banket, na katerem je Gömbös ponovno napadel nacionalistični pokret ter izjavil, da bo Festetič obdržal njegovo pest, prav tako pa tudi vsi njegovi prišasi, ker ne bo trpel, da bi aristokratsko lepo zvencela imena vodila restrukcijo v državi.

Obsojena vohuna

Belgrad, 15. jan. AA. Danes je državno sodišče za zaščito države izreklo sodbo proti Cosulichu Karlu in Mariji, italijanskima državljanoma s Sušaka, zaradi zločina volunstva v korist neke tuje države. Po javni razpravi 12. in 13. januarja je sodišče obsodilo Cosulichu Karla na podlagi čl. 42 vojaškega kazenskega zakona na 10 let robije, trajno izgubo častnih pravic in na izgon iz kraljevine Jugoslavije po prestani kazni za zmeraj. Cosulich Marijo je sodišče obsodilo na podlagi člena 42 vojaškega kazenskega zakona v zvezi s členom 34 in 71 istega zakona kot sokrivko na leto dni robije in 5 let izgube častnih pravic ter po prestani kazni na izgon iz kraljevine Jugoslavije za zmeraj.

Nov denarni škandal v Franciji

Pariz, 15. jan. AA. Iz Lilla poročajo, da sta dva tamkajšnja lista priobčila vrsto člankov, v katerih napovedujeta, da bo v Lillu v najkrajšem času prišel na dan velik finančni škandal. Glede na te alarmantne vesti je imel državni tožilec g. Perier včeraj dolg razgovor s policijskim prefektom v Lillu in z njegovimi najbližnjimi uradniki. O tem sestanku ni izšel noben komunik, vendar se pričakuje, da bodo te dni pregledali knjige pri nekem velikem podjetju v Lillu, ki ima podružnice v vsej severni Franciji.

Zadnie vesti iz Avstrije:

Nova ustava

Dunaj, 15. jan. k. Državni minister dr. Eden je končal svoj načrt avstrijske ustave. Nova ustava Avstrije bo krščanska. Parlament in senat sta ukinjena. Ukine se princip, da izhaja vsa oblast iz naroda. Krščanski temelj ustave je zagotovljen z začetnimi besedami ustave, ker se ustava začneja tako-le: »V imenu Boga Vsemogočnega, od katerega izhaja vse pravo, dobiva avstrijski narod to ustavo.« Število poslancev bo znižano in bo Avstrija imela le 120 do 140 poslancev. Vsi poslanci bodo osebnosti, ki izvršujejo poklice in zato ne bodo dobivale plače za svoje delo v parlamentu. Namesto parlamentarizma in senata se ustanovita dve zbornici in sicer gospodarska in kulturna zbornica. Poleg tega bo Avstrija imela še deželne svete in državni svet. Državni svet bo obstojal iz 50 članov, ki imajo zasluge za Avstrijo. Gospodarska in kulturna zbornica bosta deljeni v več skupin. Deželni zbori bodo imeli 18 članov, in to 8 deželnih kapitanov in 8 deželnih referentov. O teh bo eden dunajski župan in dunajski finančni referent in tako Dunaj izgubi značaj samostojne dežele in bo zanaprej le avstrijsko glavno mesto. Potem ostane tudi Avstrija še naprej federativna država, toda ne več na parlamentarni podlagi. V gospodarski zbornici bodo zastopane vse gospodarske organizacije in bo zbornica štela 58 do 80 članov. Kulturna zbornica se bo bavila z državo in kulturno avstrijsko politiko. Člani kulturne zbornice se bodo delili v šest skupin. Obe zbornici bosta izdelovali svoje predloge, ki jih bosta predložili deželnemu in nato državnemu svetu.

znam veliko državnikov in odličnih diplomatov, ki so v zasebnih družbi pogostokrat obžalovali pretiravanje dnevnega tiska, ki so ga pa preje zmihi hujskali ali celo z denarjem podkupovali, da je rjovel med javnim mnenjem. Toda če tehtamo nevarnosti tajne in javne diplomacije, ozir. škodo in korist, ki je avstrija zaradi prevelike molčečnosti državnikov oziroma iz prevelike hrbljavosti tiska, bomo morali svetiti klobuk pred tiskom, ki je največkrat v imenu javnih koristi razgalil zakulisne kupčije, ki so jim nadejali gospodsko ime tajne diplomacije.

STOBODEN KMET — ALI KOLHOZ.

Berite sledenč dekret Sveta ljudskih komisarjev Sovjetske Rusije, ki nosi podpis Stalina in Molotova ter je bil sprejet na zasedanju Osrednjega izvršilnega odbora eserske komunistične stranke, in ki ga prinaša zadnja številka »The Slavonic Review«:

Dekret o ustanavljanju žitnih fondov za potrebe po kolhozih ter o razdelitvi žita med posamezne člane kolhozov.

V zvezi z dejstvom, da so nekateri kolhozi že oddali obvezno količino žitnih pridelkov, sklenila Svet ljudskih komisarjev in izvršilni odbor eserske komunistične stranke:

1. V primeru, da so kolhozi v polarnem obsegu oddali obvezno količino pridelane žita, da so plačali v žito ravnosilne stroje in traktorje in da so zrnili vse žito, ki so ga sprejeli za posete, morajo kolhozi takoj začeti ustanavljati posebne žitne fonde in sicer Fond za zavarovanje žitne posete proti neugodam (15 odstotkov za posete, potrebnega semena). Posetveni fond za žitno in splošno seme in Fond za žitno krmo sorazmerno za število socializirane žitne in kolhozih.

2. Ustanavljanje kakršnih drugih fondov je prepovedano in strankini zupniki imajo nalogo, da usklajujejo preprečijo in poskuse naznanjati.

3. Vse žito, ki bo še ostalo — če bo sploh še kaj ostalo — v kolhozih potem ko je izšel vse zgoraj navedene obveznosti in napolnil zgoraj navedene žitne fonde, se bo porazdelilo med člane kolhozov v sorazmerju z številom delovnih dni vsakega člana v teku enega leta.

4. Vse nadaljnje dajanje žita državi za preporočeno in državne oblasti bodo vse, ki bi poskušali v te serke pobirati žito, strogo kaznovale.

(Kolhoz, za tiste, ki tega ne vedo, je kmetijska občina, kjer je vsak kmet izgubil svojo zemljo in postal le delavec na skupni zemlji, ki pa je last države.)

Naša narodna rana

Izseljevanje slovenskih deklet v mesta in tujino

Od kar sta pred 40 leti zvenket ameriških dolarjev in propaganda brezvestnih agentov zastupila naše ljudstvo z izseljenko boleznijo, se naš narod od te bolezni ni pozdravil. Zlasti naš kmet je tedaj obrnil svoje oči od svojega grunta in jih obrnil v tujino, v mesta, rudnike in tovarne. V celi zgodovini naroda je naš kmet iskal in tudi našel srečo v gruntu, v svoji kmetiji. Danes pa sanja o sreči, ki ga baže čaka še edino po mestih, tovarnah in rudnikih, naj so že tu v državi ali v tujini. Sedanja gospodarska kriza ga je še bolj potrdila v teh sanjah. Naj danes katerakoli država pokrkoli na svetu odpre zopet vrata priseljevanju, pa se bodo novi stotisoči dvignili in zbežali na tute.

Vsaokletna izseljenška nedelja nima samo namena, opozoriti nas na naše izseljene rojake in na naše dolžnosti do njih. Njen praktičen namen za nas same tu doma je zlasti v tem, da hoče nas same opozoriti na to izseljenško bolezen naroda tu doma in na našo dolžnost, da začnemo iskati zdravlila za njo, kako jo bomo ozdravili. Kakšna bo naša prihodnost kot kmečkega naroda, ako se je začel mažati stebel naroda in države, naš kmet?

Najusodepolnejši zunanji pojav te izseljenške bolezni slovenske kmečke duše je pa najnovejša izseljenška gibanje med slovenskimi dekleti.

Tudi preje vsa leta se nam je izselilo v tujino veliko naših deklet. Vendar pa še nikdar preje v toliki meri, kakor danes. V začetku tega gibanja so hitele v tujino. Tako se je pred nekaj leti samo v mesto Montevideo v južno Ameriko naenkrat izselilo nad tristo deklet iz Prekmurja. Zadnja leta, ko ne morejo več čez mejo, hite v domača mesta, zlasti v Zagreb in drugam.

Nimamo še statistike, koliko kmečkih deklet je zadnja leta zbežalo od doma, zlasti koliko jih je po našem jugu. Tisti pa, ki imajo malo pogleda v to gibanje, trdijo, da jih je že visoko nad deset tisoč.

To izseljevanje deklet s kmetov bi pa samo na sebi še ne bilo tako zlo. Zlo, veliko zlo pa je to, da se nam jih toliko izgubi in moralno propade. Odlična osebnost ministrstva socialne politike in narodnega zdravja piše te dni Družbi sv. Rafaela dobesedno: »Statistika, ki jo imam v rokah (namreč glede življenja naših deklet) je za slovenska dekleta strašna«. In tam imajo gotovo zanesljive podatke.

Prav enaka poročila imamo tudi od drugod. Te dni se je obrnil g. A. Kordin in Družbo sv. Rafaela s prošnjo za podporo za neko nesrečno Slovenko, da bi mogla domov. Z možem je odšla v Skopje. Ima desetletno hčerko. Toda mož ji je zbežal neznan kam. Ženska je danes bolna na spolni bolezni. Edina rešitev za njo je, če se vrne domov. V nevarnosti je tudi ubogi otrok.

V zvezi s tem slučajem pa ista osebnost sporoča: »Kolkor poznam razmere, bomo mnogo takih dobili domov, ko stopi novi zakon o spolni bolezni in pobijanju prostitucije v veljavo. Doma

bo treba nekaj ukreniti za te reve, ki bodo prihajale po odgonu v domovinsko občino.

Tu pa se začena naša lastna nevarnost. Kaj bo posledica teh povrnitev okuženih in propalih žensk v naše kmečke občine? Strah je človeka, ko samo pomisli na nje.

Zakonski predlog novega zakona o spolni bolezni in pobijanju prostitucije sicer določa, da jih morajo poslati najprej v zavode, da se ozdravijo. Toda ko bodo zdrave, se bodo vrstile več ali manj domov, ostale bodo v naših mestih. Tako bo ta strašna narodna rana lahko usodepolna za naše pošteno in še neokuženo podeželsko ljudstvo.

Družbi sv. Rafaela se teh pet let obstanka in marljivega dela ni posrečilo dovolj zainteresirati naše javnosti tudi ne merodajnih krogov za to nevarno izseljenško bolezen našega kmečkega ljudstva, ki se od leta do leta globlje zajeda v njegovo dušo. Tudi letošnja izseljenška nedelja je šla kljub vsem prošnjam mimo, ne da bi se v mnogih cerkvah vsaj omenila. Šla je mimo mnogih naših uredništev, ne da bi bila vredna vsaj besedice. Naše dobročutne ljudstvo je to opazilo ter so nekateri vprašali Družbo sv. Rafaela, kaj je temu vzrok?

In vendar, s kako strašnim bičem se bliža našim občinam, našemu ljudstvu!

Na vsak način se moramo vzdržati vsaj zdaj, ko preti našim podeželskim občinam tolika nevarnost moralnega in krvnega okuženja.

Novi zakon o spolni bolezni in pobijanju prostitucije ima sicer tudi točke glede varstva deklet po mestih in določa ustanavljanje domov za brezposelna dekleta. Vendar vse to še ni dovolj.

Reševanja tega našega težkega vprašanja se moramo lotiti prav vsi, zlasti cela Slovenija, ker je najbolj prizadeta v tem vprašanju s svojimi tisoči slovenskih deklet služkinj po raznih mestih doma in na tujem.

Prva naša dolžnost je, da poskusimo vse, da zavremo tok naših deklet s kmetov, da storimo vse, da jih priključimo iz tujine nazaj domov, kolikor največ možno.

Druga dolžnost je, da začnemo reševati vprašanje življenjskega obstanka naših služkinj. Urediti treba z zakonodajo plače služkinj, njihovo starostno zavarovanje itd.

Tretja dolžnost je, da začnemo misliti, kako obvarovati naše podeželsko ljudstvo moralnega in krvnega okuženja, ko bodo začele po odgonu prihajati te okužene reve v naše občine.

Četrta dolžnost je, da mislimo, kdo in kako naj poskrbi za te reve, da jih rešimo, katere se še rešiti dajo.

Da, izseljenški problem je problem ne samo naših rojakov na tujem, temve pred vsem nas samih tu doma.

Če se pa tudi sedaj ne bomo zdramili, bomo morali pa občutiti in nositi težke posledice.

Družba sv. Rafaela.

Občinske volitve v Preserju

Razsodba upravnega sodišča v Celju

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Preserje, okraj Ljubljana, se je v volivnem imeniku vpisani Smole Janez, posestnik, Preserje 11, dne 22. oktobra 1933, torej v odprtem roku osmih dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugoditi in se razveljaviti občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50. odstavek 5. zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega leka.

Razlogi.

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1. Pritožitelj trdi, da je volivni odbor po končanem glasovanju odredil, da predstavnik kandidatih list ne sme pristopovati ugotovitvi izida in da je odločil, da morata predstavnik zapustiti volivni lokal. Ta pritožiteljeva trditve je resnična, ker izvira iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora v času glasovanja, da je volivni odbor sklenil, da morata predstavnik list po zaključku glasovanja ob 18 zapustiti volivni lokal.

Ta ukrep volivnega odbora je brez zakonske podlage. Po § 34 zakona o občinah imajo predstavniki kandidatih list pravico, da prisostvujejo poslovanju volivnega kakor tudi glavnega volivnega odbora ves čas volitve. Iz dejstva, da daje zakon predstavnikom list pravico, da prisostvujejo ne samo poslovanju volivnega, marveč tudi glavnega volivnega odbora, jasno izvira, da se pravica prisostvovanja ne omejuje samo na glasovanje, ampak tudi na oni del poslovanja, s katerim se ugotovi rezultat volitev. Pod izrazom »volitve«, ki se rabi v navedenem § 34, ni torej razumeti samo glasovanje, ampak celokupno poslovanje volivnih in glavnih volivnih odborov od pričetka do konca.

Nadalje trdi pritožitelj, da je predsednik volivnega odbora prepovedal predstavnikom kandidatih liste Debevc Jožefa vsako zapisovanje oddanih glasov in da predstavnik nista smela vpogledati glasovalnih zapisnikov. Predsednik volivnega odbora pravi v svoji izjavi z dne 23. oktobra 1933 na pritožbo, da je vse navedeno prepovedal zato, ker je smatral beleženje oddanih glasov po predstavnikih kandidatih list za posredno vplivanje na volivce in ker je bil mnenja, da bo potek volitev mirnejši in manj razburljiv, če se ne izda pred zaključkom volitev, to je ob 18, noben točen rezultat.

Ta argumentacija predsednika volivnega odbora ni v zakonu osnovana. Po § 34, odstavek 2, zakona o občinah imajo predstavniki kandidatih list pravico, prisostvovati poslovanju volivnega odbora in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Pripombe se naravno podajajo, ako se hoče protestirati proti kakemu dejanju volivnega odbora, ki po mnenju predstavnika ni pravilno. Da ugotovi predstavniki tako nepravilno dejanje, mora imeti možnost nadzorovanja volivnega postopanja. Tak nadzor pa je le mogoč, ako si predstavniki zapisuje glasovne volivcev, ali pa, ako 'na vpogled v glasovne zapisnike. Cim se mu zabra ni odboje, potem je ta kontrola nemogoča in njegova navzočnost nima več pravega pomena. Razume se seveda, da predstavnik s takim kontroliranjem ne sme v nobenem oziru ovirati volivnega odbora pri njegovem poslovanju, kakor tudi sicer ne motiti glasovanja ali nedovoljeno agitator- ako volivati na volivce.

V predmetnem primeru ni zabranil volivni odbor predstavnikom kandidata liste Debevc Jožeta, da vpogledata glasovne zapisnike in si delata beležke, zato, ker sta motila volivni odbor ali agitatorsko vplivala na volivce, nego zato, da bi bile po mnenju predsednika volivnega odbora volitve mirnejše in da bi bilo izključeno vsako posredno vplivanje na volivce. Volivni odbor je torej brez utemeljenega razloga zabranil predstavnikom Debevc Jožeta liste vsako kontrolo.

Z navedenima ukrepoma je torej volivni odbor prekršil pravico predstavnikov Debevc Jožeta, da kontrolirata njegovo poslovanje. S tem pa je vzel volivnim aktom in ugotovitvi volivnega rezultata glavni zakonski pogoj verodostojnosti.

2. Pritožitelj trdi, da so volili Godec Jože, Verbič Janez, Truden Ludovik in Pustavrh Anton in glasovali za nasprotno kandidatno listo Koširja Franceta, čeprav niso vpisani v volivnem imeniku. Upravno sodišče je s pregledom volivnih spisov ugotovilo, da je pritožiteljeva trditve deloma resnična in da so glasovali za Koširjevo listo Godec Jože, Verbič Janez in Truden Ludovik, čeprav niso vpisani v volivnem imeniku. Ta nepravilnost pa je bistveno vplivala na izid volitev, ker znaša razlika med obema kandidatkama listama samo dva glasova.

Pritožbi se je torej moralo ugoditi.

Celje, dne 30. decembra 1933.

Zapisnikar: Dobovišek. Predsednik: Dr. Prenj.

Šmiklavž pri Ormožu

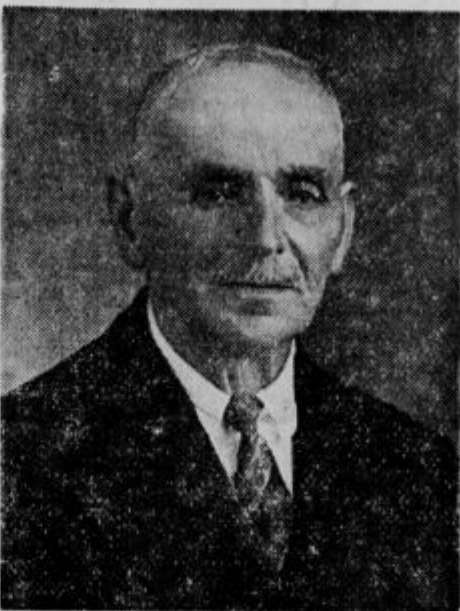

Tužno so zapeli novonovi in odmevali v naših srcih, ko smo dne 2. t. m. izročali materi zemlji telesne ostanke daleč na okoli znanega in povsod priljubljenega Rižnarjevega očeta. Od blizu in daleč so prišli sorodniki, znanci in prijatelji, da izkažejo ajnemu zadnjo čast in jubav. Štirje duhovniki in velika množica ljudstva ga je spremljala k zadnjemu počitku. Bil je pa tudi vsega spoštovanja vreden mož, kakršnih je danes vedno manj.

Pokojni Karel Rižnar je bil rojen v Žerovincih, dne 27. oktobra 1857 kot ein ubogih viničarskih staršev. Po dokončani ljudski šoli v Svetinjah, se je v Ormožu izučil zidarske obrti in bil nato 6 let pri vojakih. Vrnivši se domov, se je poročil dne 6. februarja 1884 v Šmiklavžu in s 50 goldinarji v žepu kupil lepo posestvice v Pleševici ob vznožju slovitega Jeruzalema na prijaznem gričku. Kot mož dela in molitve zaupaioč v svojo mlado moč in božjo pomoč, je kmalu poravnal dolgove, ki so težili posestvo, a vrhu tega oskrbel vsem svojim številnim otrokom — 6 jih še živi, eden je padel v vojni — življenjski obstanek. Vsi otroci so preskrbljeni v primernih službah ali na posestvih. In ko je leta 1927 izročil posestvo svojemu najmlajšemu sinu Jožetu, njegova snujoča skrb in delujoča roka v blagor otrok še vedno ni mirovala, dokler mu ni zavrtna, huda bolezen pred 5 meseci s silo iztrgala zidarsko kladivo iz rok. Hotel je še letos v krogu svojih ljubljivih otrok obhajati svojo zlato poroko, a Bog je sklenil drugače. On, ki ga je v zdravih in bolnih dneh pogosto sprejemal, vanj tako trdno zaupal in težko, dolgotrajno bolezen tako boguvidno prenašal, ga je gotovo okrasil z nemisljivo zlato krono, Marija Mali božja pa nagradila svojega zvestega služabnika — bil je član moške Marijine družbe v Svetinjah — z večnim

80letnica

krščanskega očeta

V Krizhi, župnije Čemšenik nad Zagorjem ob Savi, praznuje te dni osmdesetletnico svojega rojstva ugledni prevzitar Benko Anton, mož globokega katoliškega prepričanja. Kakor ga vidite na sliki, je še korenjak v vsakem oziru. Slavljenec je bil najboljši mož dragi mu rajni ženki, najvzornější zakonski ženi in krščanski materi, moder in varčen gospodar na svojem lepem,

Vsakemu nameščencu svojo hišico

Predlog v razmotrivanje Pokojninskemu zavodu

Ako pregledamo delovanje uprave Pokojninskega zavoda, moramo priznati v obeh minulih letih uspehe. Ne da se oporekati, da je bila ta investicija pravilna in umestna, kajti uprava tako važne socialne ustanove kakor je Pokojninski zavod, mora v prvi vrsti računati na varnost naložbe in potem šele na rentabilnost, saj imamo v tem pogledu dovolj žalostnih izkušenj.

Na drugi strani bo pa vsak preudaren gospodar gledal bolj na mnogolikost in raznovrstnost naložb svoje imovine, kakor pa samo na enostransko naložbo, kajti s tem se nevarnost izgub bi-stvenosti zmanjša. Sicer je pa tudi rentabilnost pri-lična, kajti povprečno obrestovanje naložene imo-vine je znašalo po letnem poročilu PZ za poslovno leto 1932 8.46% (za nepremičnine 5.36%).

Oporekati bi se pa dalo temu, da se dosedaj z malimi izjemami ni gledalo na to, da bi bili pri investiranju imovine zavarovani člani deležni ka-kih koristi že preje, kot pa na starost, ko stopajo v pokoj.

Zasebni nameščenec ni privilegiran stan, ni-ma še svojih nabavljalnih zadrug in konsumov, ka-kršnim daje država razne ugodnosti, nima niti drugih ugodnosti, zato je dandanes njegova borba za kruh tem težja. In ni čudno, če on dostikrat ni kos zahtevam, ki mu jih stavlja dolžnost. Poma-gajmo privatnemu nameščencu — in pomagano bo njegovemu delodajalcu — pomagano bo tudi Po-kojninskemu zavodu. Tukaj imajo Pokojninski zavod možnost, da stori veliko delo, ki bi tudi njemu samemu donosalo koristi.

Dandanes mora dati zasebni nameščenec od ene šestine do celo ene polovice svojih prejemkov samo za stanovanje, ki pa dostikrat niti ne za-sluzi tega imena, posebno v mestih, kjer so stis-njena med zidove, ki so nehijska, zdravju škodljiva, kjer družine zapadajo raznim boleznim itd. Dajte jim čista, zdrava in poceni stanovanja, dajte jim možnost, da si tudi sami delno preskrbijo za čim udobnejše življenje — in da si lahko v teku svojega službovanja v svojo korist in v korist dru-gih privarčujejo hišico, kjer bodo na starost lahko udobno gospodovali. Geslo Pokojninskega zavoda naj bi bilo: Vsakemu nameščencu svojo hišico!

Rekel bo marsikdo, da je to nemogoče. Pa je vendarle mogoče, seveda ne naenkrat!

Vzemimo znesek deset milijonov dinarjev. Ka-ko se da ta vsota čim bolj uporabiti, da bi do-našala splošno in čim boljše koristi?

Pokojninski zavod naj kupi kompleks zemlji-šča v izmeri kakih 30 do 35 tisoč kv. metrov (Mor-da bi ga dala mestna občina v Linhartovi ulici — z ozirom na socialni moment — po znižani ceni, poleg tega bi pa sama s tem tudi veliko pridobi-la.) Na tem svetu naj bi potem sezidal Pokoj-ninski zavod sto eno- do dvostanovanjskih hišic-vilic, vsako s svojim vrstom, v lastni režiiji. Tako bi nastala nova mestna četrt. Da bi pa tudi lenota ne ovre četrti ne trpela, naj bi se zidalo morda v treh do petih tipih. Ena taka hišica z vrtem — pripravljena za vselitev — bi stala potemtakem Din 100.000.

Ako se vpošteva, da bi se gradilo v tako ve-likem obsegu, poleg tega pa še v lastni režiiji, bi se gradbeni stroški bistveno znižali — in dobilo bi se za vsoto Din 100.000 domovanje, ki bi veljalo gotovo kakih Din 140—150.000, ako bi videl posa-meznik, za ta denar bi bila pa že lepa hišica.

Te hišice naj bi oddal potem Pokojninski za-vod zainteresentom — to pa edino in izključno le svojim članom-zavarovancem — po lastni ceni za hipoteko na odplačevanje v 25—30 letih in letnem obrestovanju 6% morda pa celo po 5.5.

Odplačila, ki bi jih potem plačeval lastnik hišice, bi bila tale:

Dolg 100.000 dinarjev				
Amortiza-cija v letih	Odplačila pri obrestovanju			
	5.5%		6%	
	letno	to je mesečno	letno	to je mesečno
25	7.454.94	621.25	7.822.67	651.89
30	6.880.54	573.38	7.264.90	605.40

Iz te razpredelnice je razvidno, da bi se me-sečno breme gibal v višini kolikor stane danes povprečno dvostano stanovanje.

Ako se še vpošteva davčine in pa zavarova-valna, ki bi znašala letno veliko vzeto kakih Din 1200, oziroma mesečno Din 100, bi bilo vse breme v znesku kakih Din 675 do največ Din 750 plačilom. Bil je rajni Rižnarjev oče res tisti pra-vičnik, ki z vere živi in katerega smrt je zato dra-gocena v očeh Gospodovih. Mir njegovi blagi duši, ženi-vdovi in otrokom pa naše iskreno sožalje.

Povsod isto mišljenje:
pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

solnčnem posestvu in preskrben oče vsem svojim 11 otrokom. Izmed slednjih sta mu dva umrla v zgodnji mladosti, France, Marijin sin, vzor vsem čemšenškim mladeničem, v najlepši mladeniški dobi, Tone, najstarejši, je pa padel v svetovni vojni. Osmdesetletnik si je tudi odtrgal od svojih krvavih žuljev in dal šolati nadarjenega sina Pol-deta, ki je zdaj referent pri gradbenem oddelku direkcije drž. železnice v Ljubljani, dr. Benko Leo-pold; njegov brat Joža pa opravlja službo cerkve-nega organista v splošno zadovoljnost na Ovišah pri Podnartu.

Trdni starček je bil kot obče spoštovani gos-podar veliko let občinski svetovalec občine Tro-jane in cerkveni ključar podružnici sv. Primoža, za katero je napravil marsikak korak Bogu v čast. K tej redki obletnici mu vsi še živeči hvaležni otroci, prijatelji in znanci kličejo iz dna srca: »Bog vam povrni obilno na duši in na telesu, kar ste nam storili, in Vas ohrani zdrave in čile do skrajnih mej človeškega življenja!«

znosno in bi ga lahko vsak nameščenec odplače-val, posebno še, ako bi eventualno podstrešno so-bico ali stanovanje oddal v podnajem.

Bil bi na svojem svoj gospodar — imel bi zdravo, udobno in higijsnim zahtevam ustreza-joče stanovanje, imel bi za svoje zdravje in raz-vedrilo toliko potrební vrt in imel bi možnost, da bi si v teku svojega službovanja privarčeval hišico — streho nad svojo glavo — da ga ne bi potem na stara leta privali od hiše do hiše.

Če pa bi kdo iz kakršnegakoli razloga ne hotel ali mogel naprej odplačevati, naj bi se pa že pla-čana odplačila smatrala za najemnino, brez pravi-ce do povračila, hišica naj bi se pa oddala no-vemu zainteresent-zavarovancu.

Radi varnosti naložbe same naj bi se Pokoj-ninski zavod zavaroval s klavzulo o indeksu cen, za podlago naj bi bile pa pokojnine — v kakršnem razmerju bi se zvišale, oziroma znižale, v takem razmerju naj bi se potem tudi zvišal, oziroma zni-žal preostali dolg, oziroma anuiteta.

Ta akcija naj bi se postopno izpopolnjevala, najprej v glavnih krajih, kjer je največ članov za-varovancev, potem pa tudi drugod. Tako bi imeli korist od te akcije vsi trije činitelji:

I. Pokojninski zavod; zaradi varne naložbe in pa iz zavarovalno-političnih interesov.

II. Delodajalci; ker bi nameščenci posvetili lahko vse svoje sile podjetju, ako bi jim bila od-vzeta največja skrb za stara leta, bili bi veselejši in zadovoljnejši, saj bi stanovali v svojem prav udobno in poceni, in pa še iz razloga, ker bi morali nameščenci stremeti za tem, da čim boljše iz-polnujejo dolžnosti, saj bi bili bolj privezani na en kraj. S tem bi se še potencialno že itak visoka morala nameščenstva, in zopet bi nastopili časi, ko bi se povečal kader takih nameščenecv, ki bi mogli reči, da služijo že toliko in toliko let pri enem gospodarju, in to v obojestransko korist.

III. Nameščenci sami; iz razlogov, ki so raz-vidni iz tega članka.

Morda ima ta moja misel kako napako. Dobro — saj se lahko popravi, ali pa naj da kdo kak boljši načrt. Namen mi je bil edino le pokazati, da se da z dobro voljo in z razmeroma ne preveliki žrtvami storiti nekaj tudi za nameščena, in to v splošno korist, pri tem pa, da se tudi skrbno varujejo interesi Pokojninskega zavoda.

Če je Pokojninski zavod že napravil s blokom nebotičnika veliko uslugo mestu, ki je pridobilo na lenoti in znamenitosti, ko je že zmanjšal sta-novanjsko bedo v prid stanojemalcem iz premož-nejših slojev, bo slejkoprej moral z udeležitvijo gornjega načrta končno nuditi večje koristi tudi svojim članom-zavarovancem. S tem bi pa tudi vse-kakor v izdatni meri zmanjšal brezposelnost in pripomoči domačemu obrtništvu in delavstvu.

Dal Bog, da bi v novem letu nova uprava sto-čila mnogo novega in dobrega v korist svojih čla-nov-zavarovancev, v korist splošnosti, sebi pa v zadoščenje.

VI. Braškar

Zločin beračice

V okolici Ljubljane se klati neka starejša žen-ska, ki je posebno izkušena v skrivanju pred poli-cijo. Vsi stražniki in detektivi so opozorjeni nanjo, pa vendar dosedaj še ni aretirana. Ta ženska je odvedla pred mesecem dni v Trzinu neko 4-letno deklico ter z njo sedaj berači po posavskih vaseh, pogosto pa tudi v ljubljanskih predmestjih. Ženska se izdaja za revno mater, ki mora skrbeti za uboge otroke. Občinstvo je z njo usmiljeno, ker pnč ne ve, da ima opravka z nevarno beračico in zločinko

Prešiča so ukradli

Ptuj, 15. januarja.

Posestniku Janezu Trinkausu v Črmljenškaku, občina Korena, je bil iz svinjskega hleva ukraden 100 kg težak prešič. Tatovi so žival odnesli živo v bližnji gozd, jo tam zaklali in razmesarili, od tam pa odnesli dalje proti Sv. Urbanu. Na poti so se poznali sledovi krvi le do razpotja pri Sv. Urbanu, ker se je med tem kri mrtve živali že strdila. Iz-sleditev storilcev je orožnikom olajšala okolnost, ker se je na tleh pred vrati svinjskega hleva, kjer so tatovi prašiča vlekli iz hleva, našlo izvršilno dovolilo okrajnega sodišča v Ptuju proti neki osebi, stanujoči v občini Sv. Urban. Varnostni organi so šli na dom osumljenca in izvršili hišno preiskavo. Našli so glavo in rep zaklane svinje, ki jo je spoznal Trinkausa za svojo last. Osumljenec pa trdi, da mu je bil dotični izvršilni sodni sklep ukraden, glede delov svinje, ki so jih našli pri preiskavi, pa pravi, da je meso kupil v Mariboru. Preiskavo vodita so-dišči v Ptuj in pri Sv. Lenartu v Slov. goriah.

Liubljanske vesti:

Bolniki iz vse banovine

Ljubljana, 15. januarja.

Obračun ljubljanske državne bolnišnice je za l. 1933, skoraj enak obračunu za l. 1932. L. 1932. je bilo v bolnišnico sprejetih 21.941 bolnikov, odklonjenih pa 1940, l. 1933 pa je bilo sprejetih 21.680, odklonjenih pa 2430. Lani je bilo torej sprejetih 261 bolnikov manj kakor predlani, pač pa je bilo zato lani v primeri s predlanskim letom odklonjenih 470 bolnikov več. Bolnišnica je bila lani torej precej stroga glede sprejemanja bolnikov.

Od vseh 21.680 sprejetih bolnikov jih je lani umrlo le 580, kar je za bolnišnico, ki je sprejemala bolnike le v res nujnih primerih, zelo častno. Saj je vsa umrljivost v bolnišnici znašala le 3,7%.

Na kirurški oddelku je bilo lani sprejetih 5016 bolnikov, od teh 5321 moških in 3695 žensk. Umrlo je od teh 59 moških in 51 žensk.

Na internem oddelku, katerega primarij je dr. Jenko, je bilo sprejetih 3764 bolnikov in sicer 1898 moških in 1866 žensk. Od teh je umrlo 76 moških in 89 žensk. Od julija 1933 je postal samostojen oddelk bivši odsek za pljučne bolezni internega oddelka. Novi odsek vodi primarij dr. Debevec. Na ta oddelk je bilo sprejetih od 1. julija 1933 dalje 433 bolnikov in sicer 210 moških in 223 žensk. Od teh je umrlo 12 moških in 6 žensk.

Otološki oddelk (za bolezni v grlu, nosu in ušesih), ki ga vodi šef-zdravnik primarij dr. Pogacnik, je bilo sprejetih 1637 bolnikov in sicer 852 moških in 785 žensk. Od teh je umrlo 10 moških in 4 ženske.

Na dermatološkem oddelku, ki ga vodi šef-zdravnik primarij dr. Demšar, je bilo sprejetih 1840 bolnikov in sicer 1045 moških in 795 žensk. Umrlo sta dva moška in pa 5 žensk. Vsi so umrli za posledicami opeklin.

Na očesnem oddelku je šef-zdravnik primarij dr. Ješe. Sprejetih je bilo 2422 bolnikov in sicer

1347 moških in 1075 žensk. Od vseh bolnikov je umrlo samo neka ženska.

Infekcijski oddelk vodi šef-zdravnik primarij dr. Mersol. Sprejetih je bilo 660 bolnikov in sicer 335 moških in 325 žensk. Od teh je umrlo 16 moških in 13 žensk.

Na živčnem oddelku je primarij gosp. docent dr. Robida. Sprejetih je bilo 738 oseb in sicer 398 moških in 340 žensk. Na tem oddelku je umrlo 12 moških in 12 žensk.

Otroško bolnišnico vodi šef-zdravnik primarij dr. Derč. Sprejetih je bilo 1170 otrok in sicer 575 dečkov in 595 deklic. Umrlo pa je 71 dečkov in 51 deklic.

Še bolj podrobna statistika bi dokazala, da je na vseh oddelkih v bolnišnici v poletnih mesecih celo nekoliko večji kakor v zimskih, ker so pač prometne razmere poleti boljše, čeprav je znana stvar, da so bolniki pozimi bolj pošasti in bolj nevarni. Tudi bivanje v bolnišnici je kolikor toliko odvisno od gospodarske zasušanosti bolnika. Kmetje pač manj hodijo v bolnišnico, ker nimajo denarja, delavci pa prav tako manj, ker jih je manj zavarovanih pri bolniških blaginjah. Umrljivost niti ni toliko odvisna od letnih časov ter je povprečno skoraj vsak mesec umrlo kakšnih 40 do 45 bolnikov.

Če že govorimo o krizi, ne smemo izpustiti strašne krize, v kateri je že leta in leta ljubljanska bolnišnica. Že svojčas deželni in pozneje oblastni odbor sta se trudila, da bi olajšala položaj v bolnišnici. Razmere na kirurškem oddelku, na internem oddelku in na oddelku za živčne bolezni so neznosne in nevedne civiliziranega naroda. Razširjena modernizacija in skoraj bi rekli tudi razkuženja pa so potrebni tudi vsi drugi oddelki. Če je ljubljanska bolnišnica zadoščala pred 20 leti za prebivalstvo nekdanje Kranjske, tega sedaj že dolgo več ne more, posebno ker se zatekajo vanjo bolniki iz vse banovine.

☉ **Ponarajeni bankorci.** Se vedno krožijo med ljudmi razne fantastične govorice o uglednih ljudeh, ki da so zapleteni v afero s ponarejenimi tisočaki. Ne pomagajo nobeni demantiji. Ljudje neprestano trdijo nesmiselnosti iz izgovorom, češ, da morajo napisati o aferi molčati, kakor jim je to ukazano. Resnica je pa ta, da so že mesec dni zaprti trije ljubljanski prebivalci, od katerih dva sploh nista Slovenca, namreč trgovska agenta B. in G. Ti trije sede v zagrebških zaporih ter je preiskava proti njim že toliko napredovala, da bo v kratkem proti njim sodna obravnava. Včeraj je policija zasliševala še nekega človeka, ki ga je privedla iz Rakeke in ki ga sumi, da je tihotapil že pred leti ponarejene bankovce iz Trsta. Pri zaslišanju je jetnik vztrajno zatrjeval svojo nedolžnost. Policija upa, da le pridejo nekatere podrobnosti na dan.

☉ **Nobenega jetnika.** Čuden dan je bila nedelja: kar naenkrat so se namreč izpraznili policijski zapori, pa tudi stražniki in detektivji niso ves dan priveli niti enega aretiranca. Za mesto, kakor je Ljubljana, je tak dogodek zelo redek. Zato pa so se zapori nekoliko napolnili včeraj, ko so že dopoldne stražniki privedli na policijo celo vrsto aretiranih beračev in brezdomcev. Pa tudi ti bodo morda že danes po večini zapustili zapore, ker jim policija ne more drugega dokazati kakor beračenje.

☉ **Ze zopet nesreča pri smučanju.** Na Rudniku se je v nedeljo popoldne ponesrečil pri smučanju električni smučar Milan Kadune s Knezevoga stradana v Ljubljani. Resno si je poškodoval desno nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

☉ **Prepeta na Zaloski cesti.** Pred garnizijsko bolnišnico sta se v nedeljo zvečer spopadla neki uniformirane ter neki civilisti. V pretepu je bil civilist, 34-letni Anton Jelenc, električni tehnik s Kodeljevega, nevarno ranjen po glavi in rokah, tako, da je moral v bolnišnico.

Cerkveni vestnik

Najprimernejši čas za uvedbo ali za okrepitev mladinske misijonske ustanove »Dejanja svetega Duhova Jezusovega« so tedni po Božiču. Priatelji in pospeševalci misijonstva si pri mladini pomagajo tudi z »Vestnikom« — letnim poročilom. Agilitas po nekaterih krajih in tudi uspeh je prav presenetljiv. Prispevki posameznih župnij so razvidni iz knjižice. To bo vzbudilo zanimanje in tekmo tudi drugod. Vestnik in potrebščine dobe gosposde poverjeniki pri Njčmanu v Ljubljani — gratis, ali si jih dajo dostaviti. Prosimo, da bi se to kmalu zgodilo. Na željo bi jih tudi poslali. —

Vodstvo.

predlagal, da naj našim pravoslavnim sestrskim cerkvam pripravimo, naj o priliki 1900. obletnice, odkar je slopi naš Gospod v javno življenje, dobojijo posebni dan v tem letu kot praznik in se obrnejo z določenimi in posebnimi hvalospesi in zahvalnimi molitvami na našega Gospoda, vse to v posnemanju človeških jubilejev. — Skof, ki ga tu omenja patriarh, je bil metropolit Chrysanthus v Trapezantu, begar predloge je bil takrat patriarh ostro zavrnil.

V nadaljnjem poteku svojega odgovora atenski sinodi pravi patriarh, da se praznujejo skrivnosti Kristusovega življenja od začetka cerkve vsako leto ob določenih praznikih. Zato se nova proslava ni potrebna. Vsaka nedelja je spomin Gospodovega vstajenja. Kaj je tu treba še večje proslave? Romanja so dobra stvar in se morejo opravljati sleherni leto, zakaj potem to leto nekaj posebnega. Cerkev ni nikdar praznovala stoletnice ali tisočletnice skrivnosti odrešenja, kajti Kristus je ta isti včeraj, danes in vse čase. Pravoslavna cerkev ne more dopustiti, da bi vplivale nanjo indiskretne in nenavadne pobude posameznikov, ki niso nenevarne za vero samo in za pobožnost. Nasproti življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa ne moremo ravnati podobno, kakor nasproti življenju človeških oseb... Skodljivo je, da bi navade, ki so v rabi nasproti odličnim ljudem, prenesli na osebo našega Zvečarja. Sklep zopet izven v sovražnosti proti Rиму: »Tako torej predloga za vpeljavbo človeških jubilejev na popriščih naših svetlih verskih resnic ne moremo odobravati in smo o vseh naših pravoslavniških sestrskih cerkvah prepričani, da se ne bodo dale nikdar zavesti, da bi posnemale take neutemeljene novotarje, v katere so zašli nekateri, ki so zabredli daleč od vere... Tako more govoriti pač le podedovano nasprotje proti vsakemu zdravemu razvoju cerkvenega življenja in slepo sovražnost proti Rimu.

Vsekakor so bili s tem pismom carigradskega patriarha sklepi grško-pravoslavne cerkve pokopani. Ni se pa izpolnilo patriarhovo pričakovanje — pravice za ukazovanje nima, ker so posamezne deželne cerkve avtokefalne — da se nobena pravoslavna cerkev ne bo udeležila jubilejne proslave.

Mariborske vesti:

Mesena gora v mariborskem želodcu

Nad 6 milijonov kg teža - Na vsakega Mariborčana letno najmanj 130 kg mesa

Maribor, 15. januarja.

Ze od nekdaj je bilo tako, da je imel meščan na mizi meso ob petkih in svetkih, kmet pa le ob največjih svetkih. In ta razlika je ostala še danes. Večino mesa, ki ga producira dežela, pospravijo meščani. Dokaz so gore mesa, ki ga je porabilo mariborsko mesto v enem samem letu. V mestni klavnici so lani zaklali 9018 goved, 4067 telet, 11.552 prašičev, 412 konj ter 18 ovac in kozličev in 8 odojkov. Poleg tega pa so pripeljali mesarji in špeharji iz okolice za prodajo v mestu v klavnico h kontroli: 300 zaklanih goved, 2691 kg govejega mesa, 11.805 telet, 2710 prašičev, 14.578 kg svinjine, 93 ovac in kozličev ter 8 odojkov. Čisto neznatne številke, ki pa dobijo čisto drugo obliko

15letni vajenec vleče zdravnike in gasilce

Ze nekaj časa je strašil v Mariboru neki brezvestneč, ki je včasih alarmiral gasilce o izbruhu požara in kakem oddaljenem mestnem predelu, drugokrat je zopet poslal s telefonskim pozivom po izmišljene ponesrečenke. Vsakokrat se je alarm izkazal kot brezvestna potegavščina, tako da so že končno na gasilni postaji bili v dvomih, kadar je prišel poziv, dali v resnici kje gori. Čez nekaj časa je bilo neznanemu informatorju zabave z gasilci dovolj ter se je vrgel na zdravnike. Pošiljal jih je sedaj v to, sedaj zopet v drugo rodbino ter si vedno izmišljeval nove nujne bolezenske slučaje, največkrat pa porode. Stevilni mariborski zdravniki so postali žrtve teh neokusnih šal. Na policijo so se množile prijave, skrivnosti pa dolgo ni bilo mogoče razvozlati. Na avtomatski telefonski postaji je nastavila pošta sporazumno s policijo in žrtvami, ki si jih je šaljivec največkrat privoščil, past. Čim je bil kakšen zdravnik poklican telefonsko k bolniku, je obvestil o tem pozivu tudi telefonsko centralo, ki je nato kontrolirala številko poklica. Slednji je prišlo na dan, da prihajajo potegavščine vedno z ene in iste telefonske številke. Sedaj je bila stvar lahka, policija je vzela zadevo v roke in kmalu je imela pravega kriveca — 15 letnega slikarskega vajenčka, ki je vse priznal. Zaradi mladostnosti mu sicer s paragrafi niso mogli do živga, upajo pa, da bosta napravila to njegov oče in pa mojster.

☉ **Pelovično delo.** V načrtu javnih del, ki se bodo letos izvedla s pomočjo pomožne akcije ter zaposlitvijo brezposelnih, je tudi zgradba nekaterih novih cest v južnem delu magdalenskega predmestja. Nekaj ulic je v tem mestnem delu nastalo pred cestami, pa jih bo nujno treba navezati na ostalo cestno omrežje. Vendar pa bo to delo samo polovično, če se bodo zgradile ceste brez kanalizacije. Slednji si prebivalstvo želi še bolj, kakor ceste. Če se bodo zgradile naprej ceste, bo treba čez leta solidno cestnišče znova razkopavati, ko se bodo gradili kanali. Stroški za kanalizacijo tega mestnega dela ne bi bili veliki, ker so glavne kanalske žile itak potegnjene do Delavske ulice ter bi se lahko stranske kanalske veje priključile brez večjih investicij.

☉ **Restavracija gradu** — 4 milijone. V proračunski razpravi so nekateri govorniki naglašali, da bo stala restavracija mariborskega gradu v magistratne namene pet milijonov Din. Trditve pa ni točna. Po dosedanjih ugotovitvah bo znašal celoten proračun za popravilo gradu 4 milijone Din. Torej za milijon manj, kakor se govori, pa še vedno dokaj lepa vsotica!

☉ **Nevaren smuk.** Zaledenela in izvožena snežna pobočja so povzročila v nedeljo dokajšnje številne smučarskih nezgod, ki so se pa vse končale srečno razen enega primera. V Radvanju je priletela gdnca Wurmerjeva pri padcu z glavo v ledena tla s tako silo, da si je pretresla možgane. Na zasebnem avtomobilu so ponesrečenko prepeljali na dom v Maribor.

☉ **Smrtna kosa** je v Mariboru od novega leta pa do srede meseca počivala. Sedaj je pobrala svoje prve žrtve. Umrli je upokojeni profesor in ravnatelj trgovske akademije g. Jožef Ulčakar. Dočakal je starost 71 let. — Umrli je v starosti 65 let gospa Marija Čakš. — Svetila jima večna luč!

☉ **Otrok na žarečem štedilniku.** V bolnišnico so prepeljali malega enoletnega sinčka delavca

in vsebino, če jih malo preračunamo in pomnožimo. In če računamo na vsako zaklano goved povprečne teže 500 kg, za svinjo 150 kg, za teleta 50 kg in za konja 300 kg (kar je nizko vzeto) ter ovac, druge drobnarije sploh ne štejemo, pridemo do presenetljivih zaključkov: največ smo pospravili govedine in sicer 3.166.191 kg. Potem sledi svinjina z 2.153.878 kg, nato teletina s 795.100 kg. Skupno je ta mesena gora teža 6.238.769 kg. Če računamo, da zalaga mariborski tig z mesom tudi mestno okolico, toraj skupno 50.000 prebivalcev, pride na glavo vsakega meščana in okoličana okoli 130 kg mesa na leto. Seveda bo to število znatno večje, ker okoliški mesarji ne koljejo v klavnici ter imajo za domačo prodajo svoje stranke.

Antona Safrana. Dečko je doma v kuhinji zdrgnil ter se pri padcu ujel za žareč železen štedilnik. Dobil je pri tem izredno hude opekline na obeh ročicah.

☉ **V mlinski ulici 9** je staroznana Stožirjeva gostilna. Sedaj jo je prevzela po svoji odlični gostilniški kvalifikaciji in izborni potrebi ter kuhinjskem gospodinjstvu v Mariboru obče znana in čislana gospa Otilija Horvat. Prevzela je gostilno z današnjim dnevom, njeno ime pa jamči za zadovoljitev gostov v vsakem oziru. Mrzla in topla jedila, izborna kapljica! Mlinska ulica 9.

☉ **Švirc na licitaciji.** Danes bo na lukajšnji carinaršnici v Einspielerjevi ulici licitacija raznega vtihotapljenega blaga. Tako se bo prodalo 50 m svile, galanterija, petroleji, sladkor, kemikalije itd.

☉ **Še vedno žrtve.** Vsak dan se množi število žrtve ledenih poti in cest. Levo roko si je zlomil pri padcu 66 letni železniški uradnik Franc Soukup. Pri Sv. Jurju pa je padel ugledni pekovski mojster Franc Ornik ter si zlomil več reber.

☉ **Solnike kradejo.** V neki lukajšnji bolši restavraciji se je pojavil prijatelj srebrnih solnikov in drugega namiznega orodja. Odnesele je dvakrat zaporedoma večje število teh predmetov ter na prijav restavraciji občutno škodo. Doslej ga še niso izsledili.

Celje

☉ **Direktor Anton Zupan** — 60 letnik. Danes pred 60. leti je zagledal gimnazijski direktor v p. g. Anton Zupan luč sveta v Prešernovi domovini. Po dovršenih gimnazijskih in vseučiliških studijah — skusil je vse sladkosti in bridkosti slovenskega študenta — je dolgih 34 let deloval na soli, najprej kot profesor v Kranju, nato kot gimnazijski direktor in bil 30. junija 1932 upokojen. Povsod je zapustil po sebi med mladino, najlepše spomine in se ga še danes številni njegovi učenci radi spominjajo. Saj je pa tudi bil g. direktor Zupan za dijake pravi oče, da velikokrat ni vedela levice, kaj je dala desnica. V svojem življenju ni storil nikomur krivice, rajši je pomagal, kakor bi komu škodoval. Pa še eno lepo lastnost ima naš današnji jubilar: kot pristen Gorenjec ves živi za planine in ne zamudi nobene prilike, da pohiti v gore. Gospodu direktorju Zupanu želimo ob njegovi šestdesetletnici, da bi bil in zdrav, kakor je danes, dočakal še mnogo let.

Dr. Franc Sollak

specijalist za bolezni nosu, grla in ušes

ordinira od dne 15. januarja 1934 naprej

v Celju — Glavni trg št. 18

redno od 9 do pol 1 in od 3 do 5
ob sobotah od 9 do 1.

☉ **Zanimivo predavanje za učiteljsko.** Pri zborovanju učiteljskega društva za celjski in vranski okraj je predaval včeraj g. prof. Fink iz Maribora o Lavtarjevi metodi in njegovih računih. Predavanje, ki je bilo nadvse zanimivo, saj je g. predavatelj kot učenec in poznejši stanovski tovariš poznal do podrobnosti Lavtarjevo metodo, je dosegel pri navzočih popoln uspeh in so si vsi želeli, da bi imeli g. predavatelja priliko slišati še večkrat v svoji sredi.

☉ **Ponesrečeni roparski napad v gozdu.** Brezposelnaj delavec A. Rudolf od Sv. Primoža, je napadel v gozdu v Liscach poseznika Dolenca iz Kossnice, medtem ko je njegov tovariš F. Franc stal na straži. A. je vrgel Dolenca na tla, ga daval in zahteval od njega denar. Dolenc se je branil in kričal, oba napadaleca sta se ustrašila in zbežala. V soboto sta bila aretirana in izročena v zapore okrogne sodišča.

☉ **Eden mrtev, drugi v bolnišnici.** 22 letnega delavca Tajnika Feliksa iz Skorna pri Sočanju je Martin Meh od Sv. Florjana napadel, zabodel v lice in hrbet. Gostilničar Verdev Franc od Sv. Florjana, ki je to videl, je zgrabil kol in udaril Meha po glavi. Meh se je zgrudil in na mestu izdihnil, medtem ko so Tajnika prepeljali v celjsko javno bolnišnico.

☉ **Žrtve nesreč.** Pavla Mraz, 28 letna frizerska pomočnica iz Celja je 17. t. m. pri smučanju padla in si zlomila desno nogo pod kolenom. — Sterniša Albert, 36 letni delavec iz Radeč je 13. t. m. pognal z ročno motor, rocka ga je udarila in mu zlomila levo roko. — Horvat Karl, 53 letni poseznik s Krajncem pri Sv. Jurju ob j. ž. je hotel v nedeljo spraviti puško, puška mu je padla na tla, se sprožila, strel je pa zadel Horvata v desno pazduho.

☉ **Revijo »Jadranska Straža«** so dobili te dni mnogi na ogled z vabilom, da pristopijo kot člani z leino članarino 120 Din k društvu. Reviji so bile priložene pristopne izjave, ki naj se pošljejo izpolnjene Krajevnomu odboru Jadranske Straže v Celju.

Litija

Nesreča. Šmarska učiteljica g. Wagner Ljudmila je na poledeneli stezi za litijsko podružnico cerkvi zelo nesrečno padla ter si nevarno poškodovala desno roko. V ljubljanski splošni bolnišnici so ugotovili, da par tednov ne bo mogla v šolo. — Litijsko občinsko upravo prosimo, da strogo prepove drsanje in sankanje po prometni stezi, ki pelje od trškega pokopališča do Sv. Miklavža ob bano-vinskih cest.

V **litijški podružnici** imamo vsako nedeljo po dve sv. maši, ki ju daruje g. katehet Lovšin Vinko. Obkraj je cerkev naraščena, zato bo treba resno misliti, da bi imeli šolarji, ki jih je nad 400, svojo nedeljsko službo božjo. — Od novega leta nimamo nobenega organista, a kljub temu se skupno ljudsko petje kaj lepo razvija.

Podružnica društva Rdečega križa v Litiji priredi v torek ob 8 zvečer v 6. razredu narodne šole predavanje o plinski vojski. Vstop prost.

Jubilejno leto odrešenja in pravoslavna cerkev

Ne da se še pregledati prostor pravoslavne cerkve v vseh njenih tvorbah, a eno je vendarle že zdaj gotovo: velika večina pravoslavja ni mogla iti brezbrizno mimo dejstva, da je leta 1933 katoliška cerkev po vsej zemeljski obli proslavila 1900 letnico našega odrešenja. Če pravoslavna cerkev v tej — kakor v toliko drugih svareh — ni mogla priti do enotnega stališča, je imela vendar nekaj skupnega: vsi njeni različni naslovi so bili prisiljeni, da se pečajo z vprašanjem, ali naj se jubilej obhaja ali pa naj se proslava odkloni?

Ruska cerkev v svojem izredno težavnem položaju seveda ni bila v stanju, da bi v vprašanju jubileja zavzela svoje stališče. V času, ko se z zadnjim mučeniškim naporom bori za svoj obstanek, ni bila sposobna, da bi se za vse svoje svetovno območje enotno izjavila.

Drugače je z grško-pravoslavno cerkvijo. Tam se je vprašanje jubilejne proslave obirno prečesalo. Sveti sinod avtokefalne grške cerkve v Atenah je zavzel izprva nasproti papeževi pobudi, da se proslavi jubilej odrešenja, precej pozitivno stališče. Prišli so do sklepa, da naj bi se tudi v pravoslavni grški cerkvi narodu obudil spomin na veliki pomen Kristusove smrti in vstajenja in morda pridelite tudi kakšno slavnost. Dalje so razpravljali o vprašanju, če ne bi se morda ob tej priliki pridilo skupno romanje pravoslavniških škofov v Sveto deželo. Vendar je hotela grška cerkev varno korakati in imeti za seboj avtoriteto carigradskega patriarha. Zato je poslal atenski sinod svoje sklepe carigradskemu patriarhu in ga prosil, naj poda svoje mnenje. Odgovor patriarha Fotija II. je zelo značilen za duha, ki še danes veje na carigradskem patriarhatu. Med drugim pravi:

»Mnenje naše cerkve o teh novotarjih in teh idejah, ki so za pobožnost prej škodljive ko koristne, smo naznanili že pred tremi leti, ko nam je bil — po zgledu inovernih cerkva — neki škof

Zdravnik zavrato no morjen

Zle slutnje zdravnikove matere

Pred kratkim so blizu Požarevca našli umorjenega požarevskega zdravnika dr. Stanoja Milivojeviča. Neznani morilci so zdravnika izvalili iz mesta in ga ponoči ubili.

V petek ponoči pa se je blizu Pančeva zgodil drug tak zločin, v katerem je žrtev zdravnik dr. Milenko Lazič iz Vladimirca pri Pančevu. Dr. Milenko Lazič je doma iz Zemuna, kjer je že nekaj časa opravljal svojo zdravniško prakso. Pred petimi leti pa se je preselil v Vladimirce, kjer je opravljal službo občinskega zdravnika. Imel je pri sebi svojo mater. Kakor pripovedujejo priče, so ga v Vladimircu ljudje radi imeli, ker je bil zelo prestržljiv. Le mesar Trifun Drabšin ga ni maral. Ta je bil namreč jezen nanj, ker je zdravnik zelo vestno pregledoval meso, katero je mesar pošiljal v Belgrad. Zaradi tega sta se baje večkrat tudi sprla.

Mati pokojnega zdravnika takole pripoveduje: V petek okrog sedmih zvečer je Lazič prišel domov ves utrujen po dnevnih opravkih. Slek je zimske suknje in sedel za mizo, da bi skupno z materjo večerjal. Medtem ko je mati pripravljala mizo, je sin nekaj bral. Prav ko je mati odprla usta, da bi sinu povedala, da je večerja pripravljena, je zunaj hiše ženski glas poklical zdravnika. Zdravnik je takoj šel iz hiše ter se naglo vrnil, rekoč materi, da ga kliče mesar Trifun Drabšin, naj pregleda meso. Naročil je materi, naj le pripravi večerjo, ker se bo takoj vrnil. Nato je odšel. Ali je bil glas, ki je sina poklical, res ženski, tega ji ni mogel več povedati, ker se mu je mudilo.

Mati je čakala z večerjo na sina. Drabšinova hiša je le nekaj pet minut stran od zdravnikove. Moral bi se torej kmalu vrniti. Pa minila je cela ura, a sina ni bilo od nikoder. Mater je začelo skrbeti in že so ji začele rojiti po glavi najhujše slutnje. Ob 9 zvečer je steno k sosedu in ga prosila, naj bi želi z njo pogledat, kje je sin. Sosed pa jo je pomiril, češ, da ga je morda klical še kak bolnik, radi česar ne more pravočasno domov. Saj

se je večkrat dogajalo, da je zvečer naglo odšel k bolniku, pa se šele proti jutru vrnil.

To je mater sicer nekoliko pomirilo, vendar je v zlih slutnjah prežejala vso noč. Še okrog polnoči je vnovič hotela po sosedu, da bi šla skupaj iskat sina. A videla je, da pri sosedu nimajo več luči. Zato je čakala do zore in jokala. Zjutraj na vse zgodaj je pohitela v vas in občinskemu tajniku Gologlavcu razložila svojo skrb. Tudi temu se je zdelo sumljivo, zakaj se zdravnik še sedaj ni vrnil. Klical je občinske uslužbence in naprosil več kmetov, ki so vsakrizež iskali sledov za zdravnikom. Iskali so ga v soboto do 2 popoldne.

Tedaj pa je naenkrat prišel na občno občinski svinjar, ki je v okolici Vladimirca pasel svinje, ter povedal, da je v jarku ob cesti našel vse razbito truplo iskanega zdravnika. Truplo je imelo v zatilju veliko rano od udarca s topim predmetom. Grlo pa je bilo z ostrim nožem okrog in okrog prerezano. Občinski tajnik Gologlavč je takoj obvestil orožništvo. Na lice mesta je prišla tudi tehnična komisija iz Belgrada, ki je začela s preiskavo.

Pod truplom je ležala pokojnikova palica, kak meter vstran pa pokojnikov klobuk. Kake štiri metre stran od trupla na cesti pa so našli Lazičovo zdravniško slušalko. Ker so občinski uslužbeni, kmetje in tudi pokojnikova mati v teku dopoldneva večkrat šli po cesti mimo tega kraja, koder hodi tudi sicer mnogo ljudi, a niso ničesar opazili. Policija iz tega sklepa, da so zdravnikovo truplo zločinci šele v soboto okrog polnoči pripelali na vozu in je z voza vrgli v jarek. Prijeti so več ljudi, med njimi tudi mesar Drabšin in vsa njegova družina. Kdo pa je resnični krivec, to bo pa brez dvoma dognala temeljita preiskava.

Brat umorjenega zdravnika je znan arhitekt v Belgradu, Svetomir Lazič. Ta je izjavil: »Zaupam belgradski policiji. Jaz sem jo poklical iz Belgrada in mislim, da bo preiskava že jutri ali pojutrišnjem dala uspešne rezultate.«

Kaj pravite?

Veste, dandanes so hudi časi. Pa saj to že itak sami veste, da bi vam še prešlo.

Tako čim, kar tjavendon, kokor človek, ki je človeški družbi popolnoma nepotreben in bi bilo boljše, da bi ga ne bilo na svetu. In če je človek človeški družbi nepotreben, je jasno, da nima človeštvo nikake dolžnosti do takega brezposelnega bitja.

Tako žalostno je na svetu, kadar je človek sestradan. Včasih jem enkrat na dan. Včasih pa še enkrat ne. Kadar se ujemim pa napovem gladno stisko, kar za dva ali tri dni skupaj, in ni ne jem. Umreli pa le nočem, ker sem še premlo in je na svetu lepo živeti.

Zadnjič se je pa nekdo name spomnil in mi dejal:

— Ti, poslušaj! — Ti si brezposeln. Vem, da si revež. Časa imaš dosti. Za neko firmo boš nekaj na pisalni stroj prepisoval in boš zaslužil, če hočeš. — Prace rad sem sprejel ponudbo.

— No, in sva se pobotali, da mi plačajo 80 Din za listo prepisovanje. Potrebni papir so mi oni sami dali. Pisalni stroj sem si moral seveda sam preskrbeti. K sreči sem našel na dobrega človeka, ki mi ga je ponudil brezplačno na razpolago.

Potem sem pisal in ropotal na stroj tako dolgo, da sem vse zropotal na papir. Ko sem dočrtil delo, sem stopil pred delodajalca, da bi prejel zaslužen in objavljen plačilo. — Tedaj je moj delodajalec ugotovil, da stvar ni bila tako enostavna, kajti prepirat se je na lasne oči, da sem za prepisovanje istega dela porabil nič manj, kakor za 30 Din papirja. (NB: Ne, da bi kaj papirja pokvaril oziroma uničil.)

G. delodajalec je takole poravnal račun: 80 Din je bil dogovorjeni honorar za delo. 30 Din stroški za papir.

Ti stroški so se odbili od honorarja in izplačalo se mi je: piši in beri: 50 Din.

Majce sem hotel ugovarjati, češ, da se nismo tako zmenili. Pa ni nič pomagalo. Boga sem zahvalil, da sem dobil 50 Din in da sem samo za 30 Din papirja porabil. Če bi namreč porabil papirja za 50 Din, bi dobil izplačanih menda samo 20 Din po pravilu obratnega sorazmerja. Če bi pa porabil papirja za 80 Din, kaj se vam zdi, koliko bi dobil honorarja?

Ej, ti ljudje, slišite! Jaz sem tako lačen in truden sem — tako truden...

Mi lačni in trdni smo menda res popolnoma nepotrebnim človeški družbi.

Nekaj sem hotel povedati, pa mi beseda nič več tako gladko ne teče. In sploh sem nekako preveč raztresen — — — in lačen. L. B.

Jugoslovanska knjigarna

priporoča sledeče novosti:

Bertram: JUGENDSEELE - kostbar in Götter Augen. Ein Buch der Lebenskunde den Jugendlichen und den Eltern gewidmet, 284 strani. Vezano Din 72.—

Charles: GOTT UNSER ZIEL. 33 premisljevanj. Strani 212. Vezano Din 50.—

Clostermann: CBER DAS WERDEN DES JUGENDLICH-WEIBLICHEN GEWISSENS. Studija k psihologiji o zrelosti dobi. 223 strani. Vezano Din 135.—

Hallfett: WENDE ZU CHRISTUS. I. Band. Christi wegen. 190 strani. Vezano Din 57.—

Hildebrand: REINHEIT UND JUNGFRÄULICHKEIT. 213 strani. Vezano Din 116.—

Hörmann: LEBENS- UND BILDUNGSPHILOSOPHIE ALS VÖLKISCHE UND KATHOLISCHE AUFGABE. 196 strani. Vezano Din 110.—

Müller: FROHE GOTTESLIEBE. Religiozni-nravní ideali sv. Frančiška Saleskega. 304 strani. Nevezano Din 84.—

Stockm: DAS PRIESTERTUM. Misli in razmišljanja za bogoslovce in duhovnike. 219 strani. Nevezano Din 72.—

Stonner: DIE RELIGIÖS-SITTICHE FÜHRUNG JUGENDLICHER. 282 strani. Nevez Din 108.—

HANDBUCH DER KATHOLISCHEN SITTENLEHRE. Herausgegeben von F. Tillmann. Zvezek III. Die katholische Sittenlehre. Die Idee der Nachfolge Christi. 299 strani. Vezano Din 230.—

Vandeur: IN DER LIEBE LEBEN. Geisteserhebung über die Opferweiche der heiligen Theresia vom Kinde Jesu. 145 strani. Nevezano Din 50.—

Wagner: CHRISTUSJUGEND. I. zvez.: TÄPFEERJUNGEN. II. zvezek: CHRISTUSKÄMPFER. Po 102 strani. Nevezano Din 28.—

Pri vseh vrstah bolezni

migreni, neuralgiji, reumi, živčnih in menstrualnih težavah deluje hitro
ALGOCRATINE
Dobri se v vseh lekarnah.
Proizvajalca: E. ANCOISME, PARIS
Org. rez. bodi br. 19676 od 20. X. 1933

Koledar

Torek, 16. januarja: Marcel, papež; Berard, mučenec.

Osebnosti

— Glavni urednik »Slovenec« gosp. dr. Ivan Ahčič se je moral v nedeljo podvreči operaciji slepiča in ga zato ne bo nekaj tednov v uredništvo.

Ostale vesti

— Akrobacije francoskega letalca v Zemunu. Vračajo se s poldneva po Severni Afriki in Mali Aziji se je nekaj dni mudil v Zemunu slavní francoski letalec Costes, ki je preletel tudi Atlantski ocean. V Zemunu je priletel v letalu tipa »Breguet«, ki je zadnja novost letalske vojne tehnike. Letalo razvija v višinah uprav fantastično hitrost. Costes je na zemunskem letališču izvajal s tem letalom akrobacije in demonstracije v navzočnosti naših vojaških strokovnjakov. Ob tej priložnosti je letalom dvignil tudi francoski poslanik v Belgradu Naggyar. Costes je odletel iz Zemuna v smeri proti Italiji, odkoder se bo vrnil v Pariz.

— Nove poštné pristojbine. Z novim letom so stopile v veljavo deloma izpremenjene pisemske pristojbine za inozemstvo in posebej za pisma in dopisnice v Italijo. Teh novih pristojbin nimamo menda noben letošnji koledar razen »Poštnega almanaha«, ki je izšel za božič s 76 x 50 cm veliko prilogo — stensko poštno tarifo, v kateri so pregledno in zanesljivo pravilno začetane vse vrste poštnih, telegrafskih in telefonskih pristojbin v tu- in inozemskem prometu. »Poštni almanah«, lična knjiga na 128 straneh finega papirja z raznovrstnimi strokovnimi članki in praktičnimi navodili za uspešno upravljanje pošte, telegrafa in telefona stane s prilogo »Poštna tarifa« vred 20 Din, sama tarifa pa 5 dinarjev. Almanah in tarife prodajajo pisarnice, dobijo pa se lahko tudi pri upravi »Poštnega almanaha« v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 2-1. Taka knjiga kakor tarifa je neobhodno potrebna za vsakogar, ki ima več posla s pošto, zato priporočamo nakup »Poštnega almanaha«.

— Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobočnem čutju imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti.

— Dobra tirnega križiča. Dne 9. februarja t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku ravnateljstva drž. železnice v Ljubljani prva očetna licitacija za dobavo 1 komada tirnega križiča. Splošni in specijalni pogoji so na vpogled pri preje imenovanem oddelku oziroma pri depozitni blagajni gornjega ravnateljstva.

— Razglas. Uprava policije v Ljubljani razpisuje javno pismo očetno licitacijo za nabavo uniformskih potrebščin za policijsko stražo v Ljubljani in v Mariboru. Licitacija se bo vršila 10. februarja t. l. ob enajstih v pisarni poveljstva drž. policijske straže v Ljubljani, Šubičeva ulica 5-11. Pogoji so interesentom na razpolago med uradnimi urami v gornji pisarni.

— Uredništvo »Krajnega leksikona« za področje kr. banske uprave v Ljubljani, ki ga bo izdal konzorcij v okviru in pod pokroviteljstvom Zveze za tujski promet v Sloveniji in Ljubljani, naproša vse oblasti in občine, da razposlane vprašalne pole v smislu okrožnice kr. banske uprave VIII. 4609-2 z dne 3. avgusta 1933 z zanesljivimi podatki polno izpolnijo čimprej vrnejo. Istočasno prosimo inteligentne po deželi, da pri sestavljanju vprašanih pol občinam pomagajo.

— Smrtna nesreča. Iz Mežice poročajo: V Jazbinah se je smrtno ponesrečil Osar Franc, voznik pri Kramolcu na Lokovici. Zadel ga je pri spravljanju lesa hlocl in je bil ubočen na mestu mrtev. Naj v miru počiva!

— Flobertova je nevarna. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 18-letnega posestnikovega sina Janka Zavrla iz Sp. Bitnja. Janko je pregledoval flobertovko, ki se je sprožila ter ga je strel zadel v levo koleno.

— Bogat lovski plen. Osem zemunskih lovcov je te dni lovilo v okolici Zemuna. Plen je bil zelo obilen. Ustrelili so 24 zajcev, tri velike lisice in dva divja prašiča. Eden od teh je težak 45 kg. drugi pa tehtal nič manj kakor 205 kg. Ta velikan se je dolgo časa branil, dokler ga niso obkolili vsi lovci in ga z mnogimi strelci ubili.

— Po 22 letih zopet doma. Zemunkanka Amalija Eksinger je pred 22 leti odpotovala kot mlada žena s svojim možem v Rusijo. Ona in njen mož sta se preživljala s svojim delom. Preživela sta svetovno vojno, preživela tudi revolucijo leta 1917. Imela sta hčerko in sina. Hčerka, ki se je zelo mlekla poročila, je umrla in zapustila materi petletno vnukinjo. Sin je krepak in zdrav mladenič. Takoj po svetovni vojni je umrl mož Eksingerjeve in vdova se je preživljala s šivanjem za druge, medtem ko je sin delal v neki tovarni. Čeprav je imela Eksingerjeva v Rusiji mnogo prijateljev, vendar je bilo hrepenenje po domovini veliko. In odločila se je za vrnitev. Po dolgem potovanju so prišli mati, sin (ki govori samo ruski) in vnukinja te dni v Zemun, kjer so jih sorodniki in znanci pristočno sprejeli.

— Pri boleznih srea in poapnenju žil. uagnjenosti b krvavitvam in napadih kapri zagotovo »Franz-Josef« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

— Nepestni inkasant. Preteklo soboto so v Splitu aretirali Marka Bakušiča, inkasanta mesne elektrarne, vodovoda in plinarne. Bakušič je poseveril 60.000 Din.

— Trije bratje pred sodiščem. Pred okrožnim sodiščem v Bihacu se je vršila razprava, na kateri so nastopili kot obtoženi trije bratje Ramo, Muho in Sulejman Kantarevič iz vasi Podvize, ki so 27. septembra 1933 ubili znanega vaškega izvažalca Bajro Kantareviča. Bratje Kantarevič so omenjenega dne milatili pšenico, Bajra pa je nagajal svojega konja na njihovih travnikih. Ko so ga prosili, naj odžene konja, se je Bajra začel izsilovalno smejati in zmerjati brate z bojazljivci. Nato je Muho odšel domov po sekuro in vilo, katere je izročil bratom, sam pa je pognal revolver in strikral ustrelil v Bajro. Ko je Bajra smrtno ranjen padel na tla, ga je Sulejman še udaril z vilami. Na razpravo je prišel tudi oče obtoženih, 70 letni starček, in prosil sodišče, naj mu spusti vsaj enega sina domov. Ker je bilo po pričah ugotovljeno, da Ramo ni udaril pokojnega Bajro, je bil oproščen, brata Sulejman in Muho sta pa bila obsojena vsak na 6 let robije.

— Darno je že temu, odkar se je iznašlo suvereno sredstvo proti glavobolu, migreni in neuralgiji, t. j. Pyramidon tablete »Bayer«. Kdor je prej stokal joč z mizmilni obkladki ležal v postelji, vzame sedaj enoslovno nekaj Pyramidon tablet in kmalu je zopet zdrav in vesel ter sposoben za vsako delo.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz-Josef« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Pluji

Smrtna kosa. V pljuški bolnišnici je umrl najemnik gostilne v Narodnem domu Pavle Dostal. Star je bil sele 41 let in rodem iz Ljubljane. Naj v miru počiva!

Negleda. Ko je šla Marija Mohorič, vinarčarka iz Dretelja, po vodo, ji je spodrsnilo, pri čemer je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Pripeljali so jo v pljuško bolnišnico.

Naznanila

Liubljana

1 Karitativna zveza v Ljubljani priredi drevi ob 8 v beli dvorani hotela »Union« karitativno predavanje o temi: »Nova zapoved v dobi mučencev«. Predaval bo g. dr. p. Roman Tominec. K predavanju iskreno vabimo vse prijatelje karitativne misli brez razlike, posebno pa še člane vseh Vincencijevih in Elizabetnih konferenc v Ljubljani.

1 O našem sončnem sistemu predava g. prof. Silvo Breskvar v sredo, 17. t. m. ob 20 v verandni dvorani hotela Union. Predavanje je opremljeno s skioptičnimi slikami, ki nam predstavljajo najnovejšo izsledke zvezdarn. Opozarjamo na predprodajo vstopnic: sedeži 3 Din, stojšča 2 Din, dijaki 1 Din, ki se dobe v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7.

1 Kulturni odsek K. A. za Marjino Oznanjenje priredi običajno tedensko predavanje danes, v torek, 16. jan. ob 8 zvečer. Predava g. izjnik Vinko Zer »Marjina božja pota širom Slovenije«. Krane slike Dvorana na frančiškanski poti.

1 Simfončni orkester Zagrebske glasbene akademije, ki koncertira v petek, dne 19. t. m., v ljubljanski unioński dvorani, nastopi v impozantnem številu 70 članov. I. in II. violina imata po 12 glasov, dalje je v orkestru 6 viol, 4 kontrabasi, 12 lesnih instrumentov, 4 rogov, 3 trobente, 3 pozvane, tuba, harfa in tri tolkala. Dirigira rektor Fran Ihotica. Orkester bo izvajal najprvo Beethovnovioliński koncert v d duru, op. 61, eno najpomembnejših del nesmrtnega mojstra. Solist je g. Zlatko Topolski. Zatem pa se izvaja simfonična vizija, za soli, zbor in orkester »Morje«. Koncert bo v umetniškem oziru zelo interesanten in tudi pomemben, zato opozarjamo na petkov večer v Unioński dvorani. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižnici.

1 Zdrženje Borcev Jugoslavije ima do nadaljnjega svojo pisarno v šentpetrski vojnašnici v prostorih oblastne organizacije vojnih invalidov. Pojavnila se dajejo vsak dan od 3—5 popoldne, ob nedeljah od 10—12 popoldne. Telefon 3040.

1 Siskariji. Sadržarska in vinarška podružnica priredi strokovno predavanje drevi ob 18 v šoli. Z veliko udeležbo pokaže zanimanje za napredke. Vpisujejo se novi člani.

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Celie

c Gledališka predstava na odru Ljudske posojilnice. Pomoledke Jadranske Straže na učiteljski šolski sester v Mariboru vprizori v nedeljo, 21. t. m. ob 4 popoldne v dvorani Ljudske posojilnice igrokaz v treh dejanjih »Prisegani«.

IJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Torek, 16. januarja: Zaprio.
Sreda, 17. januarja: »Sonjkin in njegova sreča«.
Red Sreda.

Opera

Začetek ob 20.

Torek, 16. januarja: »Tičar«. Red B.
Sreda, 17. januarja: Ob 15 »Manon«. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din. Izven.
Četrtek, 18. januarja: »Jenufa«. Red Četrtek.

Sport

Gorenjska zimsko sportna podzveza razpisuje

prvenstveno tekmovalje v kombinaciji, ki se bo vršilo dne 20. in 21. januarja na Bledu pod pokroviteljstvom g. ministra n. r. Ivana Mohoriča. Program je sledeč: V soboto 20. januarja ob 13 se bo vršil smuški tek na progi 18 km s startom in ciljem pred Flegarijo za blejskim gradom. Tek se oceni za kombinacijo in posamezno za prvenstvo v tek. — V nedeljo 21. januarja ob 9 se bodo vršili smuški skoki za kombinacijo in posamezno za prvenstvo v skokih, ob 14.30 pa propagandni skoki, katerih se morejo udeležiti tudi tekmovalci ostalih podvez.

Splošna določila

Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JSSZ. Pravico udeležbe imajo vsi tekmovalci, verificirani pri GZSP, stari nad 18 let in katerih klub se poravnani vse obveznosti pri podvezu. Vsak tekmovallec se mora izkazati z verificacijsko legitimacijo. Prijavnice ni. Prijave je poslali na predpisanih prijavnih naklepnah do 17. januarja na naslov Jože Činković, Jesenice. Gorenjsko. Na naklepnah prijave se pod nobenim pogojem ne bo oziralo. Na prijavnici je treba navesti, v kateri disciplini starta dolični, ali v kombinaciji, ali v tek, ali v skokih (solo-tek, (solo-skoki). Zrehanje se bo vršilo za kombinacijo, solo teke in skoke ter za propagandne skoke v petek 19. januarja ob 17 na Bledu v hotelu Triglav. Vsi tekmovalci mora o biti najkasneje 20. januarja ob 11 na Bledu ter se zgledati v tajništvo podvezu, kjer dobe startne številke ter navodila glede prehrane in stanovanja. Opozarjamo tekmovalce, da se bodo izdajale startne številke od 9 do 12 dne 20. januarja. Kdor ne dvigne do 12 startne številke, se ga bo smatralo, da je odstopil od tekmovalstva. Ob 14.30 ho razglasilev in pojasnitve tekmovalne proge na mestu starta; ob istem času se bo izvršil tudi ev. zdravniški pregled. Zaprošena je polovična vozna, radi česar se opozarjajo vsi člani, da tozadevno zasledujejo službene objave podvezu.

Vodstvo tekme je v rokah STO — GZSP, sestavljeno iz sledečih gg.: predsedstvo mr. ph. Jože Zabar in Jože Zupan, tehnični vodja Boris Šega. Razglasilev rezultatov in razdelitev daril bo dne 21. januarja ob 17 v hotelu Triglav na Bledu. Prvak v kombinaciji prejme poleg častnega naslova »Smuški prvak GZSP za sezono 1933-34« še lepo darilo. Prav tako se podeli častni naslov prvaka GZSP v smuškem tek, oziroma v skokih. Ako prejme tekmovallec že eno darilo v kombinaciji, ne more prejeti darila za tek, oziroma skoke.

Vsa nadalnja navodila in morebitne izpremembe bodo objavljene v dnevnem časopisu.

✱

Ljubljanska zimskosportna podzveza ima drevi ob 20 v restavraciji Emona sejo tehničnega odbora, na katero se vabijo gg.: Predalič, Vučnik, Tinta, Hayne, Markino, Jelenič, Iskra, Šubič, Kajfež, Steiner, Hartman Ivan (Fekla), Krevelj, Furlan, Milavčič Stane in Matko, Kuhar, Hartman Kamilo, Pipenbacher Gojko, Omerza, Vogrič, Zvar, Koruza, Tarasov, Šmuc. Vsi in slišno!

Smučarski nadaljevalni tečaj SPD se v ponedeljek dan dežja ni mogel vršiti. Tečaj bo prišel, čim preneha deževati. Zbirališče dnevno ob 15 pri Čadu pod Rožnikom.

Smučarski klub Ljubljana pozivlje tekmovalce gg.: Jese Raiko, Dobrič Vaso, Hočevar Marjan, Lukež Jurij, Ogrin Franc, Hribnik Božo, Deufman Herbert, Gregorič Vili, Lozej Franc, Pleša Milan, Taučer Sigi, Zupan Ervin, Legović Drago, Kotar Franc, Zore Slavko in Božič Ivan, da oddajo zanesljivo do četrta 18. januarja v klubovem lokalu Zvezda II. nadstropje svoje slike ter podpisajo verificacijske prijavnice, katere mora klub predložiti podvezu. Slike je oddati v velikosti 6 krat 9 cm. Iste se lahko izroče tudi g. Koprivi, Aleksandrova 14. — Vlak petek ob 18.30 v klubskem lokalu stesnek tekmovalcev, katerega naj se vsi udeležo.

Smučarstvo v severni ljubljanski okolici. Ta vrsta sporta je v severni ljubljanski okolici izredno čivila. SD Sora v Dravljah je nedavno ustanovila smučarski odsek, ki ima v Podutiku pod vodstvom akademika g. Bachleda Jana iz Zakopan (Poljska) smučarski tečaj. Tega tečaja se je udeležilo nad 50 članov in članic, nad 50 nečlanov pa celo iz Ljubljane in bližnje severne okolice. Udeleženci tečaja so po kratki dobi v pretežni večini postali že prav dobri smučarji in smučarke. Tudi skakačev je že lepo števil. Posebno pozornost pa zasluži najmlajša generacija, oziroma družini parašatist iz Dravli. Podutika in tamošnje okolice. Ti dečki izvajajo na svojih enostavnih deskah in palicah naravnost prvovrstno umetnost. SD Sora bo s takim naraščanjem stopila v vrsto najpomembnejših klubov. V dolednem času se prične že drugi tečaj in vabimo k udeležbi vse ljubljane in okolice, čeprav niso člani. Prijavijo naj se pri g. Vodniku Pavlu, gostničarju v Podutiku. Tam je tudi društveno shajališče.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Telefonično po stanju 15. januarja ob 15:

Raleček-Planica: —8, barometer pada, jasno, mirno, 110 cm sreča, 10 cm pršiča, Tršič in Tamar 300 cm pršiča. — Bistrica-Boh. jezero: —3, oblaci, 5 cm novega suhega snega na podlagi 75 cm, smuka idealna. — Bled-jezero: —4, barometer se dviga, pooblačeno, 10 cm novega suhega snega na podlagi 40 cm, led grapav, debelina 20 cm.

b) Pismeno po stanju 14. januarja ob 7 zjutraj

Smučarski dom Ilirije v Planici: —12, solnce, jasno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 200 cm, smuka idealna, izgledi in smuka v planinah idealna. — Koča na Veliki planini: —6, 1850 m, solnce, mirno, 6 cm pršiča na podlagi 200 m, smuka ugodna. — Krvavec: —6, lepo solčno, mirno, 15 cm pršiča, smuka izvrstna, krasen razgled na megleno morje v dolinah.

✱

Sodniški zbor JLAZ Ljubljana. Redni občni zbor Sodniškega zbora JLAZ se bo vršil v ponedeljek 21. januarja ob 20 v posebni sobi restavracije pri Slamiči. Člani se naprošajo, da se udeležo običnega zbora polnoštevilno. — Upravni odbor.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Drevi ob 19 bo v telovadnici na Grabnu gimnastični trening pod vodstvom trenerja g. Dobovca. Dvignite legitimacije za leto 1934 pri blaginiku sekcije g. Ostermanu in poravnajte članarino. Sestanek celokupnega članstva sekcije bo v četrtek 18. januarja ob 19 v klubski sobi kavarne »Evropa«. — Načelstvo.

Slovian

Kaj piše naš misijonar iz Afrike

13 let med črnici

Pred nekaj dnevi je Misijonska pisarna v Ljubljani prejela zanimivo pismo našega misijonskega brata Rafaela Kolence, ki že trinajst let deluje v vinogradu Gospodovem v Transvaalu v južni Afriki. Pismo je odposlano pred enim mesecem in se glasi:

Castiti!

Prav lepo se Vam zahvaljujem za pismo in za časopise, posebno še za denar, 5 funtov in 11 šilingov, ki sem jih prejel pred štirinajstimi dnevi. Bi bil rad takoj odpisal, a nisem vedel, odkod je, ker so iz banke poslali samo ček z mojim imenom, drugega pa nič. Torej je bil gotovo od Vas. Ljubi Bog naj bo Vam in vsem dobrotnikom tisoč in tisočkratni plačnik! Upam, da ste moje zadnje pismo prejeli, ko sem se Vam zahvalil za onih 3000 dinarjev, ki ste jih zame poslali našemu generalu p. Musariju. Naš monsijor je tudi ta denar sprejel, a ni vedel, da je tudi zame, ker o tem ni bilo nič sporočeno. Tako je sedaj, hvala Bogu, vse v redu in ljubi Jezus naj obilno poplača ves Vaš trud.

Najlepša hvala tudi za lepo in obširno pismo. Vse me zelo zanima, kar mi poročate. Tudi mene bi prav veselilo, ko bi Vas mogel enkrat osebno obiskati, a žal, mislim, da mi ne bo mogoče, sem predaleč od Vas in pa staram se tudi hitro. Prav pred nekaj dnevi sem štel že 666 mesecev (55 let in 6 mesecev). Sedaj sem že 13 let v Afriki, dela pa imam tudi več kakor moje slabe moči zmorejo.

Krompir sadijo dvakrat na leto

Letos smo imeli dolgo časa strašno sušo; sedem mesecev smo bili brez dežja, sedaj pa pridno dežuje, tako da poljsko delo kar zaostaja. Naš vrt imam še precej lepo urejen; prav sedaj začenjajo zoreti prve slive in marelice, zelenjava pa tudi dobro uspeva in je tudi mnogo porabimo za našo kuhinjo, ker nas je mnogo. Drugi glavni pridelek je tukaj krompir, ki jo sedaj v novembru sadimo. Tudi fižol se včasih prav dobro obnese in krompir, ki ga sadimo dvakrat na leto, prvič v januarju, drugič v avgustu ali septembru. Prvi je zrel v maju ali juniju, drugi pa okoli božiča, toda ta se ne drži dolgo in prične kmalu gniti.

Sv. krst, sv. obhajilo in sv. zakon obenem

Drugo misijonsko delo gre, hvala bogu, tudi dosti dobro naprej. Nimamo sicer številčno tako mnogo uspeha, ker gledajo naši misijonarji na to, da se vsi, ki hočejo prestopiti v našo vero in biti krščeni, dobro poučijo v verskih resnicah. Ta po-

uk traja pri nas 2 do 3 leta. Seveda, če bi jih hoteli krstiti po nekaj tednih katekizemskega pouka, bi jih lahko krstili jako mnogo. Iz izkušnje namreč vemo, da ni dobro prehitro podeliti katehumenom sv. krsta. Prav sedaj se pripravljajo neki mladenič, precej miren fant, na poroko z deklico, ki je še poganka. Mater je izgubila v rani mladosti (nas misijonarjev še ni bilo tu). Oče je dober katoličan in tudi več sorodnikov. Ena njenih sester je odšla pred dvema mesecema v Marianhillski samostan in bo postala redovnica. Zena je že bil enkrat krstjen v boleznih neki katoliški duhovnik, a ga prej ni nič poučil. Sedaj pa že, mislim, pol leta pridno hodita oba k našemu g. župniku k pouku in v kratkem bomo imeli veliko slovesnost: nevesta bo sprejela sv. krst, oba prvo sv. obhajilo in zakrament sv. zakona. To bo veselje, kajne?

Cerkvene obrede in pobožnosti tukaj prav lepo v redu držimo in prav tako kakor pri Vas, opravljamo šmarnično v maju, na čast presv. Srcu Jezusovemu v juniju itd. Pri sv. maši v cerkvi prav lepo pojejo naši zborščaki v svojem jeziku zulu, tu in tam pa tudi v latinskem. K sv. obhajilu tudi pridno hodijo, nekateri skoro vsak dan, ob nedeljah in praznikih pa skoro vsi, če le nimajo predač. To smo jih tudi lepo naučili, da se pri prihodih ad iz cerkve lepo priklonijo z desnim kolonom do tal. To delajo tudi pogani in protestanti, ki pridejo v cerkev. Seveda se tem pripeti, da pokleknejo pri izhodu iz cerkve obrnjeni s hrbtom proti oltarju.

Pred kratkim je prišel k nam neki starček 130 km daleč iz Sekukuna dežele brez vsake obleke, samo cunjce je imel okoli ledij. Prosil nas je, da bi ga sprejeli. Vsi sorodniki so mu pomrli in drugi ljudje so ga vrgli iz hiše, kjer je prebival. Sedaj hoče umreti v naši pravi veri. Pripovedoval je, da je bil že dvakrat krščen; pravi, da enkrat v vodi, drugič pa od neke druge sekte. Mi smo ga seveda lepo sprejeli in oblekli. Sedaj se pridno uči pri nas katekizma.

Vidite, tako delamo in živimo tukaj pri nas v misijonu. Kako pa pri Vas, v domovini? Molite tudi za naš revni misijon, spominjajte se tudi nas o priložnosti.

Šza vse dobrote, ki ste nam jih že izkazali, se Vam in vsem dobrotnikom prav lepo zahvaljujem in se v naprej lepo priporočam. Prisrčno Vas pozdravljam v presvetem Srcu Jezusovem in Vam želim vsem vesele božične in novoletne praznike.

Vam vdani in hvaležni br. Rafael Kolenc, misijonar na daljnem jugu.

Tako so začeli novo leto!

Tako je začel novo leto klub »Bohemia« v Los Angelesu! Na praznik Novega leta so se zbrali v sedežu kluba njegovi člani in ko so se prijetno zabavali, je strašen vihar odnesel streho poslopja in uničil poslopje samo. Pred hišo vidiš avtomobil, v katerem so se pripeljali bogati Američani na zabavo in ki so jih ruševine zasule. Večina gostov je prišlo ob življenje.

V Parizu so že začeli uganjati pusta. To je glava »nj. vel. princa Karnevala LVI«, kakor Parizani hudomušno nazivajo pustno šemo.

Poveljavi se uči boksa. Po prvi lekciji je z začudenjem opazil, da so krepke bunke pustile po njegovih rokah temna znamenja. Obrne se proti učitelju in pravi: »Ali bi naslednjo lekcijo lahko opravila po novem učnem sistemu, po dopisovanju?«

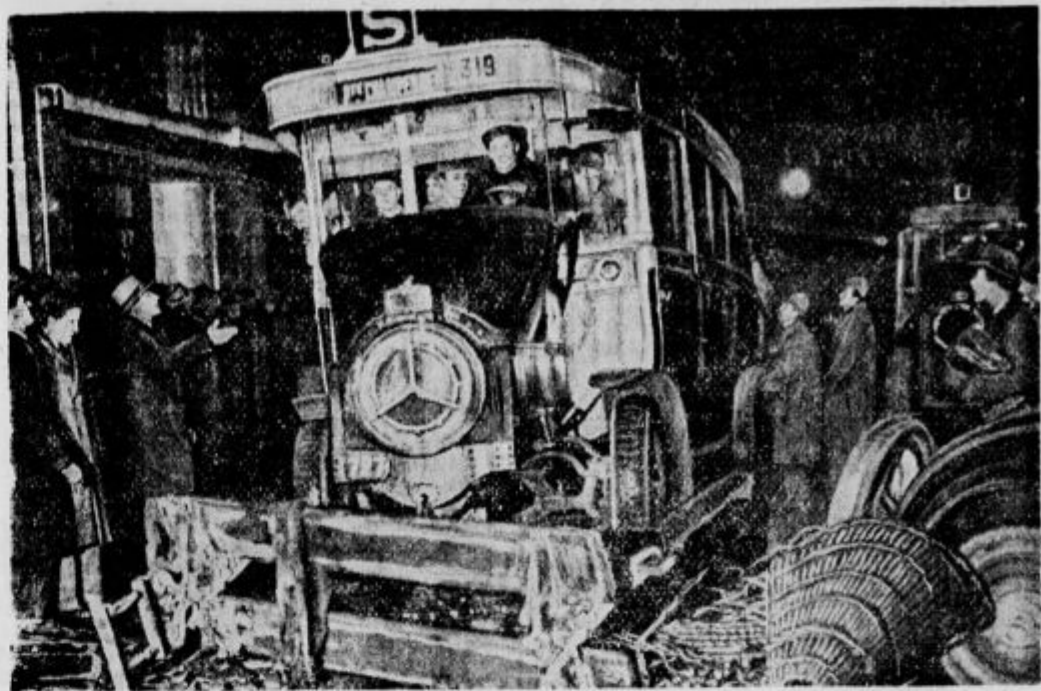
Krave se potijo skozi nos

Govedo se v nasprotju s človekom in konjem ne more potiti z vso svojo kožo. To sta ugotovila dva ameriška profesorja, ki sta se bavila z vprašanjem, kako bi sestavila sredstvo, ki bi živino varovalo muh. Poskropila sta krave in pri tem ugotovila, da vlaga, ki jo opazimo na koži goveda pri veliki vročini, ni pravi pot, temveč »ozmotična voda«. To sicer izloča žival, da bi z hlapenjem ohladila svoje telo, toda da ne gre za pravi pot, dokazuje že dejstvo, da ta voda ne vsebuje nikake soli. Kakor se pes poti edino skozi gobec in jezik, tako se govedo poti skozi nos. Poleg tega sta učenjaka dognala, da so škropljena sredstva, ki naj bi obvarovala živino pred muhami, škodljiva, ker vsebujejo oljnat sestavine; te namreč zapirajo pot ozmotični vodi in krave se v vročini s to ne morejo ohladiti.

Kaj pa hočete od mene, saj imam listek tudi za mojega kužka. Gotovo, gospa, toda ali ste plačali tudi za bolho?

Barikade radi bayonskega škandala

Za časa razprave o takozvanem bayonskem škandalu v francoski poslanski zbornici ni bilo burno samo v dvorani, kjer je imel Chautemps vzhiten govor, temveč tudi pred zbornico. Demonstranti so napravili barikade, ustavili so promet, da se avtomobili niso mogli ganiti. Policija je odločno posegla vmes. Bilo je več kakor 100 ljudi ranjenih, med njimi 30 policajev. Policija je zaprla 700 demonstrantov. Kakor znano, je ministrski predsednik Chautemps v svojem govoru dobil zaupnico in s tem je zadeva vsaj trenutno

spravljena s politične pozornice. Chautemps je dejal, da je hotela opozicija s tem škandalom zadeti demokratični režim. To se ji ni posrečilo. Za vlado se je zavzel tudi Herriot. Zdaj teče preiskava proti soudeležencem pri škandalu mirno dalje. Ugotovljeno je bilo, da je bil Stavisky zavarovan pri neki angleški zavarovalnici za znesek 5 milijonov frankov, in to tudi za primer samoumora. V tem primeru naj bi denar izplačali vдови. Francoska vlada bo denar zaplenila. Aretiran je bil poslanec Bonnaure.

Slika izpred francoske poslanske zbornice med demonstracijami radi škandala Staviskega.

Preiskovalni sodnik Burgede in njegovi uradniki zapuščajo vilo v Chamonixu, kjer se je Stavisky umoril. Opozitijski tisk je v Franciji razširil vest, da je Staviskega ustrelila policija, da bi Stavisky ne mogel priti na dan z razkritji, ki bi kompromitirala policijo in vlado. Ministrski predsednik Chautemps je v poslanski zbornici odločno zanikal to trditev in opozoril tiste, ki jo raznašajo, da jo bodo morali dokazati pred sodiščem.

Prebivalstvo ruskih mest naglo narašča

Moskovski tednik »Za industrializacijo« prinaša podatke o napredovanju ruskih mest po letu 1917. Prebivalstvo ruskih mest je štel 1. 1914 do 25 milj. in znaša zdaj, leta 1933, do 39 milj. Razvoj posameznih mest kažejo naslednje številke: (prva se nanaša na leto 1917 in druga na leto 1933): Petrograd: 2.165.000 — 2.839.000; Moskva: 1.701.000 — 3.572.000; Ivanovo-Voznesensk (središče sovjetskih predilnic): 75 in 190 tisoč; Gorki (Nižni-Novgorod): 126 in 477 tisoč; Stalingrad (Caricin ob Volgi s strojnimi tovarnami): 132 in 412 tisoč; Kijev: 467 in 538 tisoč; Harkov: 313 in 646 tisoč; Rostov ob Donu: 210 in 520 tisoč; Lugansk: 40 in 120 tisoč; Perm: 47 in 270 tisoč; Sverdlovsk (Ekaterinburg): 65 in 481 tisoč; Celjabinsk: 46 in 217 tisoč; Novosibirsk: 69 in 294 tisoč; Kemerovo (Ščegajevsk v Sibiriji): 4 in 104 tisoč; Prokopjevsk (Sibirija): 10 in 117 tisoč; Tiflis: 246 in 415 tisoč; Grozni: 45 in 201 tisoč; Erivan: 34 in 107 tisoč; Gorlovka (premogovniki ob Doncu): 7 in 110 tisoč; Makejevka istotam: 18 in 100 tisoč; Stalino (Juzovka): 52 in 227 tisoč; Baku: 245 in 709 tisoč. Izmed novih industrijskih središč, ki so nastala pod sovjeti, štejejo: Svirj 25, Bobriki (blizu Tule) 47, Magnitogorsk 230 in Stalinsk (Kuzneck, največji sibirski premogovniki oz. livarne) 249 tisoč prebivalcev.

Poročiti so se hotele za vsako ceno

Nekega dne so se pri policiji v Budimpešti javile štiri žene. Vse so iskale moža. Pri tem niso navajale sicer istega imena, pač pa je policija po popisu moža, ki so ga iskale, ugotovila, da gre v resnici samo za enega moža in da se vse štiri ženske potegujejo za istega človeka. Policija se je obrnila na ženitbenega posredovalca in tam aretirala zasebnega uradnika Aleksandra Hegedüsa. Pri njem je našla zapiske, iz katerih je bilo razvidno, da je Hegedüs varal še drugih 27 žensk! Našla je tudi pravo zalogo ljubezenskih pisem, a tudi komplicirano pripravo za žigosanje. S to je slepar ponarejeval listine in na ta način je zapeljal štiri žene, da so se z njim poročile. Goljuf je seveda takoj prišel pred sodišče. Tam so zopet nastopile omenjene štiri ženske in poleg tega tudi 27 ženitbenih kandidatini, ki jih je Hegedüs varal. Zgodilo se je nekaj čudnega: vse ženske so Hegedüsu odpustile in skoro zanj prosile. Končno je sodnik kljub temu obsodil drzneža na 2 leti in pol ječe. Občinstvo je vzelo na znanje, da je bil Hegedüs star 35 let, vsaka izmed zaljubljenih pa nad 50 leti!

Mamica, ti gotovo vsega ne veš?
»Kako to.«
»Povej mi, za katero boleznijo je umrla Mrtvo morie.«

Jugoslovanski Pen-centri med brati Bolgari

Radi pomembnosti in vseobsega zanimanja jugoslovanske javnosti ob prijateljskem obisku jugoslovanskih Pen-klubov, katerega so napravili v bolgarsko prestolnico Sofijo, smo se obrnili na udeležence gg. dr. Fr. Steleta in prof. Koblarija, da bi nam razgrnili višje o bratskem narodu in vobče celoten potek doživljanja štiri-dnevnega obiska. Oba gospoda sta se nam ljub-
bežljivo odzvala in pripovedovala sledeče:

10. I. m. zvečer smo prispeli na postajo Dragoman, kjer smo se srečali z vlakom, na katerem so se vračali srbski likovni umetniki iz Sofije. Z njimi so prišli tudi zastopniki sofijskega Pen-kluba z Vladimirjem Poljanovim na čelu ter nas pristo-
no sprejeli. Velik del bolgarskega Pen-kluba z Balabanovim, Vasiljevim, Bagrijano in drugimi, pa nas je pristočno sprejel na sofijskem kolodvoru. Od tu smo se odpeljali v hotel "Union" in "Sofijo", kjer smo stanovali vse dni. Kljub pozni uri so nam pri-
pravili intimo večerjo, katere se je udeležil ves sofijski pen-klubski zbor. Iz Ljubljane se je udele-
žilo 7 članov, iz Zagreba 3, iz Belgrada 12, poleg tega pa je bilo več soprog posameznih članov. Slo-
venske delegacije je bila polnoštevila, dočim je izostalo več članov belgrajskega in zagrebskega centra.

Prvi dan

po prihodu smo obiskali jugoslovansko razstavo ("Obliki"), nato pa smo se udeležili banketa v ho-
telu "Bolgaria", ki ga je priredila bolgarsko-jugo-
slovanska liga. Tu so bili zbrani najodličnejši čla-
ni tige in meščanstva. Vse goste je pozdravil pred-
sednik bolgarsko-jugoslovanske lige, bivši mini-
ster Kazasov. V imenu vseh treh jugoslovanskih
Pen-klubov je odgovoril na pozdrav Fran Albrecht.
Nato so še govorili bivši min. Grigor Vasiljev, da-
lje član jugoslov.-bolgarskega kluba v Belgradu,
Niko Bartulović in M. Grol. Popoldne smo si ogled-
ali razne narodne ustanove, univerzo, Akademijo
znanosti in umetnosti, Nar. biblioteko, kar vse pri-
ča o velikem zagonu rasti naroda. Zvečer smo se
udeležili v Narodnem gledališču lepe komedije St.
L. Kostova "Carodeja". Po predstavi smo si ogled-
ali gledališče, ki je eno izmed najmodernejših v
Evropi. Seznanjali smo se s posameznimi igralci
ter pozdravili starega znanca Masulitnova.

Resolucija

12. januarja ob 10 dopoldne je bila skupna
seja odborov vseh štirih Pen-klubov. Navzoči so
bili za bolgarski Pen-klub predsednik Balabanov,
dalje Ana Kamenova, Sirak Skitnik, V. Vasiljev,
D. Sišmanov, Elin-Pelin, E. Bagrijana, od belgraj-
skega Pen-kluba podpredsednik S. Petrovič, R. Po-
povič, M. Grol, ga Spiridonovič-Savič, M. Dimi-
trijević, iz Zagreba predsednik Liviadič, Badalič,
S. Ježić, iz Ljubljane podpredsednik Fr. Albrecht,
Fr. Stele, J. Vidmar. Program se je bil sledeč:

1. Vprašanje širitve bolgarske knjige v Jugoslaviji
in jugoslovanske v Bolgariji. 2. Tehnična ureditev
stikov med jugoslovanskimi Pen-centri. V prvi
točki se je razvila kratka razprava o položaju bol-
garske knjige v Jugoslaviji in jugoslovanske knji-
ževnosti v Bolgariji. Pokazalo se je, da oba strah-
na popolnoma enodušno presojanje položaja, radi
česar je bila podrobna debata odveč in je bil po-
tem, ko so se ugotovile osnovne smerice, pover-
jen sestav resolucije gg. V. Vasiljevu in Sišma-
novu (Bolgarija), Liviadiču in Badaliču (Hrvaška),
Petroviču (Srbija), Fr. Steletu (Slovenija), nakar
je bilo ob soglasnosti sprejeto sledeče besedilo:

Jugoslovanski centri Pen-kluba (Belgrad, Za-
greb in Ljubljana) in bolgarski Pen-klub so pre-
sreli na svoji seji dne 12. januarja 1934 v Sofiji
vprašanje duhovnih in kulturnih zvez med svojimi
zemljami.

Navdihnjeni od idej in sklepov mednarodnih
kongresov Pen-kluba za svobodno in prav nič ne
ovirano izmenjavo umskih in umetniških vrednot
in kakor to izvirja iz bližine narodnih literatur brat-
skih narodov in neobhodne potrebe ožjih in nepo-
srednjih zvez med njimi — glede katerih zvez do-
stojno ni bilo vzajemnosti — se ti Pen-centri zave-
zujejo, da bodo delovali pri merodajnih mestih s
sredstvi, ki so jim na razpolago, za svobodno širje-
nje knjig umetniške književnosti v celji Jugosla-
viji in Bolgariji, posebno za njih svobodno preje-
manje in izlaganje v javnih čitalnicah in knjižni-
cah in dopisnicah v svobodno prodajanje.

Jugoslovanski Pen-centri so posebno odločeni,
da bodo uporabili vse svoje moči za uresničenje
te naloge v svoji zemlji.

Zastopniki jugoslovanskih centrov so ugotovili,
da so osnovne misli te resolucije dozorele med
njimi že na predposvetovanju dne 9. I. m. v Bel-
gradu in dne 10. v vlak, s katerim so potovali
v Sofijo.

Drugi predlog na tej seji pa je bil, da se v
vrsto dosedanjih zborovanj, kjer so se zbirali red-
no vsako leto jugoslovanski centri k posvetovanju,
pritegne odslej tudi bolgarski center. Pri vsakem
centru naj se določi poseben odbornik, ki bo skr-
bel samo za medsebojne zveze med južno-slov-
anskimi centri. Medsebojni književni in umetniški
obiski naj se organizirajo tako, da bodo razen v
glavnih mestih nastopali tudi v vseh pomembnej-
ših središčih obeh držav.

Recitacije

Za zvečer so bile napovedane recitacije jugo-
slovanskih književnikov, a so bile radi tehničnih
razlogov odpovedane. Vendar pa smo dobili delno
nadomestilo v tem, da so pri slavnostni večerji, ki
jo je priredil na čast gostom bolgarski Pen-klub
v hotelu "Bolgarija", recitali svoje pesmi bol-
garska in srbska pesnica (L. Bagrijana, Jana Ja-
zova, Spiridonovič-Savič, D. Maksimovič) in pesniki
Gradnik, Šop, slovenski prevod Bagrijane "Moja
pesem" pa je recital Fr. Koblar. Pri večerji so
govorili predsednik A. Balabanov, ki je aforistično
nanzal nekaj aktualnih misli, S. Petrovič, V. Va-
siljev in Fr. Stele, nakar je S. Petrovič ob burnem
pritrjevanju proglasil besedilo sklenjene resolu-
cije, njen bolgarski tekst pa je ponovil Balabanov.

Zadnji dan smo napravili dopolnilno izlet v Bo-
jano, na pobočju Vitose planine, kjer je vseučili-
ški prof. Filov razkazal enega izmed najvažnejših
spomenikov srednjeveške bolgarske umetnosti, sta-
rodavno cerkev s freskami iz 12. in 14. stol. Nato
smo imeli skupno kosilo, prirejeno po narodnem
običaju v letovišču Knjaževac. Zvečer nas je spre-
jel jugoslovanski poslanik, nato pa so bile v Ofi-
cijskem domu recitacije slovenskih in srbohrva-
tskih književnikov. Izmed Slovencev so recitali
svoja dela F. Kozak, A. Gradnik, I. Gruden in
Fran Albrecht; izmed Hrvatov Liviadič in Ježić,
od belgrajskega centra pa Bartulović, D. Maksimovič,
T. Manojlovič in Šop. Zbor je nato zapel več bol-
garskih narodnih pesmi, ki so bile čudovito lepe.
Poslovili smo se imeli v restavraciji "Bala-
bana". V nedeljo jutrija pa smo v spremljevalni
katerih zastopnikov bolgarskega Pen-kluba z go.

L. Bagrijano na čelu (spremili so nas do meje) za-
pustili gostoljubno bolgarsko prestolnico.

Vtisi

Kakor ste že pisali v vašem listu, ni bil to
oficijsen obisk. Zatorej je klub (še od bolgar-
skega centra) določenim bogatemu programu
povsod prevladovala ljudovita prisrčnost, iskrenost
in volja za resnično duhovno zblizanje. Za nas vse
je bil ta obisk neprecenljive vrednosti. V kratkih
pregledih smo dobili pojem o bolgarskem središču
in okolici, pojem o tej narodni organizaciji mla-
dega kulturnega naroda, kateri z obudovanjem
vredno energijo in stvariteljno silo predstavlja
monumentalne narodne ustanove. Njihova univer-
za, njihovi zavodi, kakor Akademija znanosti in
umetnosti, Narodna knjižnica in Narodno gledali-
šče z visoko kvaliteto opere in drame, ki gledal-
ce naravnost premaga, pričajo o visoki stopnji kul-
ture bratskega naroda. Ni manj, ali pa skoraj še
bolj je zanimivo, kako ogromna komunalna pod-
jetja so v doživljanju ali zasnovi.

V kratkih dneh smo se seznanili z glavnimi
predstavnicami bolgarske literature in umetnosti, ki
sta nam bili skoraj zagnjeni, posebno smo se spo-
znali s starostjo sedanjih književnikov, T. G. Vla-
kovim, Elinom Pelinom, St. Kostovim, G. Rajče-
vim, D. Sišmanovim, V. Poljanovim, Ang. Karali-
čevim, A. Razevetnikovim, K. N. Petjakovim in
njegovim soprogu Fani Popovu, dalje z A. Kame-
novom, Kalino Malino in vnovič smo se pozdravili
z našimi stariimi znankami Bagrijano in Doro Gabe.
Videti in spoznati Aleksandra Balabanova kot nad-
vse duhovitega družabnika in dobrodnega glo-
satorja, ki to doživlje zase. Bolgarska literatura,
starejša in mlajša, je v resnici vsega spoštovanja
vredna.

„Kronika“ mestne občine ljubljanske

Ob 15 letnici slovenske ljubljanske občine in
ob 15 letnici svobodnega razmaha v jugoslovanski
državi je bila zasnovana revija mestne občine Ljub-
ljanske, ki naj bi zapisovala vsa kulturna, gospo-
darska, socialna, politična in stremiljenja mesta
Ljubljane in njenih ljudi, zakaj le na ta način se
bo ohranila polnoma vloga Ljubljane v ožji slo-
venski in širši jugoslovanski domovini.

Prva številka je vsebinsko in oblikovno lepa in
ne prinaša le kronike preteklih, marveč tudi na-
črte prihodnjih dni. Uvodno besedo je napisal žu-
pan dr. P. Učak, kjer je razvil poslanstvo "Kronike",
dr. J. C. Oblak je prispeval esejček "Mesto —
osebnost", kjer poudarja misel, kako mora Ljub-
ljana izkazovati svojo osebnost poleg ljudi, ki v
njej žive, pred vsemi v svojem zunanjem licu. Dr.
Ant. Metlik govori v članku "Povodnji na Ljub-
ljanskem barju" o narčnih omejitvah tega krajeve-
ga zla, Viktor Kopatnik nam v lepem članku
oriše osebnost jezuita Gabrijele Gruberja, njegova
dela za regulacijo znanega prekopu (Gruberjevega)
in njegovo življenje v Rusiji, kjer je mrčno vpli-
val na curja Pavla v xerskih rečeh. Dr. Ivan La-
sega v razpravi "Knez Miloš v Ljubljani" v zgo-
dovinsko ozadje Miloševca prižadega, da se
vrne na srbski prestol, a hkrati poroča o Milo-
ševini bivanju v Ljubljani, o čemer je tudi "Slove-
ne" lansko leto pisal. Janez Zorman je pri-
speval članek o Narodni galeriji, Jos. Wester pa
zanimive podatke o gradbeni in kulturni delavno-
sti Francozo v Ljubljani in avstrijske vlade v prvi
šestletki reokupacije. Dr. France Stelč je pod
naslovom "Ljubljana iz aeroplana" na podlagi aéro-
slik raznih okrajev Ljubljane prišel do zanimi-
vih zaključkov, da tradicionalne slike Ljubljane
ne morejo porušiti še tako samozavestne zgradbe
(neoblikovni), dokler bo pač ostalo jedro mesta pod
Gradom in dokler bo Grad nad njim kraljeval. Za-
nimive so le ugotovitve o umetniški zamisli stare
Ljubljane. Zanimiv je članek Ivana Vrhovnika
o slovenski in ljubljanski cerkvi od reformacijske
dobe do povojnih dni. Evgen Jarc je napisal
pomemben članek o kulturnih nalogah naših mest,
kjer so posebej važni odstavki o mestnem arhivu
in muzeju, o umetno-obrtnih muzejih, o ljudski
univerzi, o knjižnicah in kinematografih. Dr. An-
gelik To mlinec je napisal zgostjen članek v okvi-
ru 700 letnice prihoda frančiškanov v Ljubljano.
B. Borštnik je dal zgodovinski oris septem-
berskih dogodkov, katerih 25 letnico smo preteklo
leto obhajali. Dr. Rudolf Andrejka je prispeval
zanimiv članek "Nastajanje ljubljanske industrije".
Sledila si se "Galerija naših mož in Ljubljanska
kronika", ki riše v kratkih potezih domače kul-
turne in politične dogodke od 1918 (septembra
do marca 1919).

Poleg zanimivega čtiva ima prvi zvezek "Kro-
nike" tudi veliko število slik, ki ponazarjajo po-
samezne črte, hkrati pa so objavljena tudi slike
posameznih pomembnejših mož, ki so kakorkoli
vplivali na razvoj mesta Ljubljane.

L. Janačev: Jenuia Operna premiera

Lepo potrjuje našemu mnenju, da se tudi v
danih skromnih razmerah in sredstvih more gojiti
prava umetnost, je bila nova vizoritev Janače-
ve Jenuie na ljubljanskem opernem odru. V mrzlo
megleno apatijo, ki se je zgostila krog naše opere,
je s tem delom posijal zopet gorak žarek in dahn-
nil v ta strašni hlad toploto novega upanja, da
nam vendar ta tako pomembna kulturna ustanova
ne pade v agonijo. Kajli gotovo je, da bi na taki
osnovi resnega umetniškega dela, kakor stoji vpi-
zorjena Jenuia bodisi po vrednosti umetne sa-
me, bodisi njene izvedbe, moglo visoko zrasti za-
nimanje in privlačnost pri občinstvu, obenem pa
bi to delovanje moglo vtiisniti viden pečat v raz-
voj in podvig našega splošnega umetniškega poj-
movanja ter tako vse trdneje pribiti upravičenost
lastnega obstoja.

Zopet moramo ob tej priliki opozoriti, kako
velik pomen ima za visino umetniškega dela za-
stavljanje ali reševanje in zmogljivost vodilnih osebnosti.
Kajli sredstva sama se tudi pri tej predstavi niso
povečala niti za grške in vendar se je uspeh po-
gнал tako visoko nad povprečni nivo. To dokazu-
je, da sposobnost in volja sodelavcev ni tako brez-
vrednostna, da pa primanjkuje ljudi, ki bi bili resno
sposobni te vrednote odkriti, izoblikovati in prav
izbrati.

Prepričani smo, da bo to delo po svoji notra-
nji in zunanji vrednosti zajelo na široko zanimanje
občinstva, katerega obenem opozarjamo, da sprito
takih predstav nikakor ne more najti izgovora za
svojo brezbržnost v očitkih nišvednosti opernih
predstav.

O delu samem, glasbeni izpeljavi (dirigent M.
Polič), režiji (Ciril Debevec) in igralci bom pisal
po repitju. — Premiera je bila povolno obiskana.
V. U.

Gospodarstvo

Carine na uvoz živine v Italijo po novem trgovinskem sporazumu

Belgrajski tednik "Privredni pregled" piše o
novem trg. sporazumu z Italijo med drugim sle-
deče:

Pogajanja so se začela 8. nov. in so trajala
skoro 2 meseca, saj so bila zaključena 4. jan. Na-
mesto že sedaj visoke carine po komadu se uva-
ja se višja po teži tako za goveda kakor za junce in
teleta. Carina znaša za vola, krave, bike in junce
85 lir za 100 kg, toda zvišala se bo postopoma prve
štiri mesece 70, peti mesec 80 in po tej dobi 85 lir.
Za teleta bo carina dvojna: za teleta pod 300 kg
87 prve štiri mesece, peti mesec 100 in končno
106 lir za 100 kg, za teleta pod 300 kg pa 72, 83
in 90 lir za 100 kg. Za svinjsko, goveje in telečje
meso bo znašala carina 200 lir za 100 kg, za živo
perutnino 150, zaklano pa 190 lir za 100 kg. Vsi
ostali proizvodi bodo v carinah ostali neizpre-
menjeni. Dosedanje carine so znašale: za goveda

350, junce in bike (ki niso izgubili več kot 4 mleč-
nike) 240, za teleta nad 150 do 200, 150 kg 120
lir za komad; za meso 100, živo in zaklano perut-
nino 100 lir za 100 kg.

Iz tega je razvidno, da je carina na živo pe-
rutnino zvišana za 50, zaklano za 90, za neprede-
lano meso pa za 100 lir pri kg. Če preračunamo na
težo, so sedanje carine znašale za govedo 50, teleta
okoli 70 lir in se torej zvišajo pri govedu in juncih
30, pri teletih za 20—30 lir pri 100 kg.

Ze po prejšnjem sporazumu smo v glavnem
izvažali v Italijo živo živino, pa prav malo mesa.
Izgleda, da bodo z novo carino bolj prizadeti Ma-
džari, vendar so cene za madžarsko blago boljše.
Madžarski in Avstrijski imeli z Italijo tajno trgo-
vinsko konvencijo. — Carine za uvoz živine bodo
znašale okoli 30% vednosti.

Poštna hranilnica

V zagrebskih "Novostih" so objavljeni detajlni
podatki o razporeditvi čekovnih računov po po-
družnicah in vlogah.

V teku leta 1933 je število poštočekovnih ra-
čunov naraslo v vsej državi za 1496 (1932 1488),
od tega pri belgrajski centrali za 595, pri zagrebski
za 521, pri ljubljanski za 269, sarajevski za
77 in skopljanski za 44.

Skupno znaša število računov:

	1931	1932	1933
Zagreb	6.012	6.579	7.100
Belgrad	4.768	5.300	5.895
Ljubljana	5.488	5.952	6.221
Sarajevo	2.845	2.898	2.975
Skopje	1.086	1.159	1.203
skupaj	20.400	21.888	23.384

Delež Slovenije je znašal konec 1933 26,6%, do-
čim je še konec 1929 znašal 29,0%. V drugih po-
krajnih delež hitreje narašča, ker se tam pošto-
čekovni promet šele uvaža.

Važna je tudi statistika po višini vlog na če-
kovnih računih (v milij. Din):

	vsa država	Slovenija	%
31. decembra 1927	622,5	109,5	17,6
31. decembra 1928	666,4	135,7	20,3
31. decembra 1929	913,5	164,7	18,0
30. aprila 1930	88,7	137,1	17,0
30. septembra 1931	702,9	118,8	16,9
31. decembra 1933	1158,3	192,5	16,6

Delež Slovenije sicer pada iz gori omenjenih
razlogov, vendar je dokazano dejstvo, da je od
1158,3 milij. čekovnih vlog 192,5 milij. Če priste-
jemo še delež hranilnih vlog ca. 40 milij, dobimo za
Slovenijo malo manj kot četrt milijarde Din in je
vprašanje, koliko tega denarja je plaširanega v Slo-
venijo. Vpoveč bi med aktivni leta 1932 prišla samo
postavka 21 milij. Din, krediti vsem denarnim za-
vadom ter 104 milij. lombardnih posojil v vsej drž-
avi; torej 315 milij. Din je dobilo vse zasebno go-
spodarstvo od Poštna hranilnice, pa je sama Slove-
nija dala okoli 240 milij Din.

Po podružnicah se razdeli imovina sledeče:

	31. okt.	30. nov.	31. dec.
Belgrad	377,7	431,6	452,8
Zagreb	322,7	323,3	335,3
Ljubljana	165,6	204,6	192,5
Sarajevo	131,9	139,5	135,3
Skopje	45,8	46,6	42,3

Novo italijansko notranje posojilo

Italija se ima že dalj časa boriti z velikimi
proračunskimi težavami. Deficit v državnih fi-
nancih obeta postati kroničen. Zadnja leta je zna-
šal v milijonih lir:

	1929—1930	1930—1931	1931—1932	1932—1933
	1.582	4.169	4.586	3.900

K tem številkam je pripomniti, da so že v
prvih 4 mesecih l. I. proračunskega leta 1933-34
znašali državni izdatki polgrodu milijardo lir več
kot dohodki.

K temu kroničnemu deficitu državnih financ
pa pride še neugodno dejstvo, da zapade letos za
okoli 3 milijarde blaginjskih zapisov. Največ jih
zapade 15. maja, ostane pa 15. novembra 1934.
Zaradi teh velikih zapadlosti je bilo razpisano
sedaj notranje posojilo v Italiji. Nominalne po-
sajla znaša 4 milijarde posojil in po dosedanjih
vesteh je uspeh posojila zagotovljen. Obrestna
mera novega posojila znaša samo 4% v primeri s
5% pri prejšnjih posojilih. Emisijski tečaj znaša
90%, kar se nam zdi za državo ugodno. Poleg tega
ima posojilo še letne premije v znesku več mili-
jonov lir, ki naj napravijo papir še bolj priljubl-
jen pri publiku. Posojilo je 9 letno, odloč ime
Buoni novenali.

Sedaj skoraj vsako leto Italija najame kakšno
novo posojilo: leta 1931 4 milijarde, leta 1932 pa
milijarda in se s tem italijanski državni dolg stal-
no povečuje. Z novim posojilom bo italijanski no-
tranji državni dolg dosegel impozantno vsoto 90
milijard lir. Samo obrestna služba bo obenem z no-
vim posojilom zahtevala letno 5 milijard lir, kje
so pa še obresti in amortizacija izozemskih po-
sojil. Stalno naraščanje državnega dolga nam kaže
tudi primerjava: leta 1928 je znašal italijanski no-
tranji dolg samo 84 milijard lir, junija 1933 pa že
98 milijard lir, torej v 5 letih za 14 milijard lir več.

★

Znižanje obrestne mere. V Italiji
smejo hranilnice od 1. januarja 1934 dalje plače-
vati za prostovoljne hranilne vloge največ 2%, za
lajevje 1,75% in za ostala dobroimetja 1,50%. Naj-
višja obrestna mera za dolgeve sme znašati 5%
in znaša razlika samo 3 do 3,50%, dočim znaša pri
nas 6%. — Na Danskem hočejo hipotekarni do-
narni zavodi znižati obrestno mero svojih zadol-
žnih od 4,50 na 4%. To znižanje bi veljalo za pol-
drugo milijardo kron. Zavarovalnice in denarni za-
vodi drugih vrst so že pristali na to znižanje in
pričakovati je, da bo na to pristala tudi ostala
publika.

Parizanska trgovsko obetna banka d. d. v Pa-
rižu sklenje redni občni zbor, za 4. febr., kjer
je na dnevnem redu tudi predlog uprave za sana-
cijo banke po čl. 81 uredbi o zaščiti denarnih za-
vadov in njih upnikov. (Po tem členu gre za pre-
ložitve starih terjatev v delnice in obližnice. Banka
je bila ust. 1923 ima glavnico 2 milj Din. Op. ured.)

Borzu

Dne 15. januarja 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali Bruselj, Curih in Pra-
ga, narasel je le Pariz, vsi drugi tečajji so bili nižji.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi za-
ključen po 9,15, na zagrebski po 9,10 in belgrajski
9,08. — Grški boni so notirali v Zagrebu 34 den. v
Belgradu 34,50 den. (34,50).

Ljubljana. Amsterdam 2300,40—2311,70, Berlin
1356,80—1367,60, Bruselj 795,79—799,73, Curih
1108,35—1113,85, London 185,19—186,79, Newyork
3624,94—3653,20, Pariz 224,43—225,55, Praga 170,01
—170,87, Trst 299,79—302,19.

Promet na zagrebski borzi 51,929 Din.

Zurich. Pariz 20,20, London 16,08, Newyork
329,50, Bruselj 71,80, Milan 27,07, Madrid 42,60,
Amsterdam 207,6, Berlin 122,625, Dunaj 72,83 (57,5),
Stockholm 85,90, Oslo 83,70, Kopenhagen 73,19, Pra-
ga 15,34, Varšava 58,10, Atene 2,94, Carigrad 2,48,
Bukarešta 3,05.

Dunaj. Dinar ostira 8,52.

Vrednostni papirji

Tendence je bila danes nenotna. Posebno čvr-
sta pa je bila za begluske obveznice, ki so dosegle
izredno visoke tečaje. V zvezi z njimi so bili čvrsti
tudi agrarji in 7% investic. posojilo. Promet je
znašal na zagrebski borzi: vojna škoda 500 kom.,
agrarji 50.000, 7% Bler, pos. 5000 dol. in 8% Bler,
7000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 55 den, agrarja 29 den,
vojna škoda 292,50 den, begl. obv. 42 den, 8% Bler,
pos. 39 den, 7% Bler, pos. 36,30 den, Narodna ban-
ka 7% pos. Drž. hip. banke 53 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 57 den,
agrarji 29—30 (30), vojna škoda 294—296 (295,
296), 2. 285—288, 3. 283—286 (284), 4. 282—285,
6% begl. obv. 43,50—47, 8% Bler, pos. 39,75—40,
7% Bler, pos. 37,25—37,50 (36,50, 37), 7% pos.
DHB 53,50—56. — Delnice: Narodna banka 3700—
4000, Priv. agr. banka 238,50—240, Sečeraški Osej
125 den, Impex 50 bl, Trboveljska 125 bl.

Belgrad. Narodna banka 3880—3950, Priv. agr.
banka 238—239 (240, 233), 7% inv. pos. 61 den (60,5),
agrarji 30—30,50 (30,25, 30), vojna škoda 294—295
(295,50, 294,50), 4. 280—282 (285, 281), 3. 281 bl.
(283, 280), 6% begl. obv. 44,50—45 (44,75, 43), 8%
Bler, pos. 40,50—41 (41, 40,50).

Dunaj. Denavkosavskojadranska 62,40, Lan-
desbank 15,70, Narodna banka 150, Steg 15,77, Tr-
boveljska 11,75, Stewag 9,60, Alpine 9,60, Berg-
Hütten 340.

Živina

Dunajski goveji sejem 15. januarja 1934. Pri-
gnanih je bilo: 808 volov, 283 bikov in 533 krav,
skupno 1644 glav, od tega iz Avstrije 1232, iz ino-
zemstva pa 412 glav. Cene so bile sledeče v šil. za
kg žive teže: voli 0,95—1,52, bik 0,80—1,10, krave
0,95—1,15, klana živina 0,60—0,85. Pri dobrem od-
jetju so vse cene narasle in sicer: voli I. za 2—3,
II. in III. za 5—7, dobre krave in klavna živina za
3—5 grošev; bik 5 se v začetku pri majhni ponud-
bi podražili za 7—8 grošev, kasneje pa so cene pa-
dele in znaša podražitev v primeri s preteklim ted-
nom samo 3—4 groše.

Žitni trg

Položaj na

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski-
lovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročilu — Pri oglaših reklamnega značaja se ra-
čuna enokolonjska. 3 mm visoka petlinna vrstica po
Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica
srednje starosti želi stal-
no službo, če tudi za
manjšo plačo. Naslov v
upravi »Slovenca« v Ce-
lju. (a)

Sluga išče mesto
kjerkoli. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 474. a

Kuharica
ki je že delj časa služila
v župnišču, išče službo
kjerkoli; gre tudi v hri-
be. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Župni-
šče« št. 473. (a)

Službodobe

Več dobrih krojačev
in šivilij sprejme z vsi
oskrbo Specialna modna
krojačnica Duga Resa pri
Karlovcu. — S. B. (b)

Zobotehniškega
praktikanta s predpisano
šolsko izobrazbo sprej-
mem na deželi. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 481. (b)

Denar

5½% obligacije
Hip. zavoda Parenzo —
kupim. Ponudbe z naved-
bo cene na upravo »Sl.«
pod »Parenzo« št. 470. d

Ženitbe

Priženil bi se!
Verziran trgovec srednjih
let ter neodvisen, hišni
posestnik s takoj razpo-
ložljivim kapitalom Din
800.000 bi se rad priženil
k posvetu, trgovini ali
kakemu podjetju. Neano-
nimne ponudbe s sliko je
poslati na Aloma Com-
pany, d. z o. z., Ljublja-
na, Aleksandrova cesta 2.
Za absolutno diskrekcijo
jamčimo. (ž)

Poizvedbe

Našle so se
še dobro ohranjene smuči.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod šifro »Smuči«
št. 472. (e)

Stanovanja

ODDAJO:
Šestsobno stanovanje
oddam za februar ali po-
zneje. Pojasnila: Dvoča-
kova 6/III. Telefon 3314.

Dvosobno stanovanje
s kabinetom, predsobo,
kuhinja in drugimi pri-
tiklinami, oddam takoj ali
s 1. februarjem. Tovarni-
ška 25, Moste. (č)

Gospodična
se sprejme kot sostano-
valka, ki bi bila ves dan
odsotna. — Poizve se pri
hišniku, Zrinjskega c. 7.

Posrestva

Enonadstropno hišo
prodam po ugodni ceni. —
Naslov v upravi »Slov.«
št. 304. (p)

Trgovino delikates
desertov in suhega blaga,
na najprometnejši pasaži
strogega zagrejskega cen-
tra, tik pred tramvajsko
in avtotakšno postajo,
dobro idočo, s sigurnimi
prvovrstnimi odjemalci —
napredaj z vsem inven-
tarjem, telefonom in za-
logo blaga. Velika por-
talna izložba. Poslovnica
Pavlečkovič, Zagreb, Ilica
br. 144, pritličje levo. (p)

Lastniki parcel
ki prodajo polovico iste,
lahko ceneje zidajo dvo-
no, strogo ločeno vilo. —
Imam gotovino. Ponudbe
na upravo »Slov.« pod
»Mirje—Podrožnik« 461. p

Kupimo

Kupimo
dobro ohranjen elektro-
motor 380 voltov, 3—4
KS, vrtilni tok, ali za-
menjamo za motor 110
voltov, 6 KS. enakom.
tok. Ponudbe na: Remec
in Co., Ljubljana, Kersni-
kova 7. (k)

Vaskovrstno
zlato kovanje
po najvišjih cenah
CERNE, ruvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3

Drsalke
za čevlje št. 43 kupim.
Bradač, Gasilska 8. (k)

Glasba

Klavirji
prvovrstni instrumenti —
različnih vrst kakor tu-
di lastnih izdelkov že od
11.000 dalje dobite pri
R. WARBINEK

Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija —
Prodaja na obroke tudi
proti bančnim knjižicam
Strokovnaška popravila
in oglaševanje izvršujem
točno in ceno — Naice-
neiša izposojevalnica.

8 DNI SEJEM!

NOVOST ZA LJUBLJANO!

Na stojnicah najrazličnejše blago po izredno nizkih cenah.
Za otroke je preskrbljena posebna zabava. Izrabite to
ugodnost. Pridite, nihče Vas ne vpraša, če kupite ali ne.

Ant. Krisper

Mestni trg štev. 26

Stritarjeva ul. 1—3

Ljubljana

Auto-motor

Kdo bi zamenjal

za dobro ohranjen avto
»Fiat« 501 za avto limu-
zino s primernim dopla-
čilom. Obširne ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Fiat 501« 348. (f)

Prodamo

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najsodobnejše Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg (l)

Orehove hlode

skopane, la, kakor tudi
češnjeve, javorjeve, jel-
šove itd., dobavljajo stalno
A. P., nakupovalec, Sava
pri Litiji. (l)

Šivalni stroj

po nizki ceni prodaja Jak.
Ponikvar, Stožice 113. (l)

Kosovo Gradivo

I. del — kupim. Ponudbe
na upravo »Slovenca« v
Celju pod »Gradivo« št.
501. (k)

Stelaže

za uporabo špecerijske
ali železninske stroke —
prodam. Interesenti naj
vpošljejo svoj naslov na
upravo »Slovenca« pod
»Stelaže« št. 409. (l)

Občrt

Debele

luskinate otrobe

kupite najceneje pri trvdki

A VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

DRVA IN

PREMOG

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

OGLAŠUJE

v

SLOVENCU

Razpis

Stavbna dela za zgraditev dveh rečnih pragov
in obrežnega zavarovanja ob elektrarni v Staho-
vici razpisuje Meščanska korporacija potom
pismene licitacije. Ponudbe je vložiti do 23. ja-
nuarja 1934. Razpisani pogoji in načrti so na
razpolago v pisarni Meščanske korporacije v
Kamniku.

ZAHLVALA. Vsem, ki so kakorkoli
sočustvovali ob priliki nenadne izgube
našega ljubelega in nepozabnega soproga,
očeta, starega očeta, brata, tasta in svaka,
gospoda

Ivana Polanca

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo
zahvalo.
Prav posebno zahvalo pa smo dolžni
prisotnim vojakom za prvo pomoč, preč.
duhovščini ter vsem onim, ki so spre-
mili našega blagega pokojnika na nje-
govi zadnji poti.

Ljubljana, Trbovlje, Maslovare,
dne 15. januarja 1934.

ZALUJOČI OSTALI

INVENTURNA
OKAS. PRODAJA

8.- 48.- 68.- 98.-

**Posebno ugodna prilika
za nakup!**

Velika množina popolnoma kurant-
nih vrst po zelo nizkih cenah.

Nekaj primerov:

D. **48.-**

Elegantni, lahki, damski čevlji iz finega rja-
vega baržuna.

D. **48.-**

Ženski snežni čevlji, ostanki. Različne izdelave
D. 58.—.

D. **98.-**

Moški polčevlji, rjavi ali črni, usnjen podplat.

D. **88.-**

Snežni čevlji iz gumija, različni modeli, črni
ali rjavi. Velika izbira po zelo znižanih cenah.

Humanik

Ljubljana, Tyrševa c. 1 a, »Petovia«

Maribor, Gosposka ulica 17

Celje, Aleksandrova cesta 1

Čevljarski stroji

poceni napredaj: moment sekalni stroj (štanc ma-
šina), manjša, kovača Lej, porezalni stroj (širf-
mašina) za gornje in spodnje dele, cilindrica, dva
motorja 2 HP. — Obučarska radnja »Modern«,
Beograd, Terazija 15.

Aleksandra Rahmanova:

**Dijaštvo, ljubezen,
Čeka in smrt**

27. julija 1919.

Širijo se govorice, da Beli pripravljajo ofenzi-
vo. Danes je prišel brzojavni uradnik k meni in
me prosil, da bi malo poučevala njegovega sinčka
Vasjka, seveda za smešno nizko odškodnino.

»Prosim, in ne pozabite ga poučevati tudi ve-
rouk!« je pripomnil.

28. julija 1919.

Stanujemo v Glaskovu, na griču poleg kolo-
dvora. Na vrtu stoji hiša v dve krili, kjer stanujejo
vojni ujetniki, ki peko čudovite torte za kavarne.
Ko sem danes popoldne sedela na klopi na solnce,
je prišel k meni ujetnik in se je pogovarjal z me-
no. Sami avstrijski častniki so.

30. julija 1919.

Tik pred poukom sem slišala brzojavnega
uradnika, ki je naročil sinčku:

»Vasjka, deni križec proč, in da mi ne boš
več molil! To je vse neumnost!«

Takoj mi je bilo jasno, da gre Belim slabo.
Zares smo kmalu zvedeli, da je Celjabin skaj v
rokah Rdečih.

2. avgusta 1919.

Danes sem bila zopet na kolodvoru, da bi do-
bila kakega znanca in pogledala, če ima zamorec
z odbitimi ušni kaj za nas. Ko sem ravno pre-
gledovala bežensko pošto, je pristopil k meni tujec
v uniformi in me nagovoril v slabi ruščini. Toliko
sem razbrala, da so nas neki »mistrice« večkrat opa-
zovali, ko smo stanovali v vozu, da se jim zelo

smilimo in da bi nas radi vzeli s seboj v Vladivo-
stok. Ne bomo ničesar pogrešali. Seveda sem hva-
ležno odklonila. Ko je tujec odšel, me je ogovorila
gospica, ki je poslušala najin razgovor:

»O, oprostite, ampak napravili ste veliko ne-
umnost, da ste odklonili ponudbo Američanov! Jaz
se tudi odpeljem z njimi. Tako so brhki in prijaz-
ni, imam pol kupeja sama zase. In koliko nam dajo
jesti! Vsak dan imamo kopelj v banji in celo ma-
nikuro! Kaj pa boste tukaj? Če pridejo Rdeči, vas
morda ustrelje; tako pa vas lahko še kak Ameri-
čan vzame in pridete v inozemstvo!«

4. avgusta 1919.

Zopet smo šli k Čehom in zlato verižico za-
menjali za sladkor, moko in zmetek. Odkod neki
imajo toliko živil. In s kako pravico pravijo v
obilici, dočim mi skoraj umiramo od gladi? Naša
hrana je zdaj vsak dan krožnik zelenjadne juhe
(šči) in malo kruha, to je vse.

6. avgusta 1919.

Končno smo si mogli oskrbeti tapčane (prepro-
ste lesene postelje) in zdaj se na teh primitivnih
napravah počutimo kot v najmehkejših perncah.
Za žimnice imamo plašče, za blazine sveženj pe-
rila in za odeje obleko. Kaj bo pa pozimi?

7. avgusta 1919.

Žena brzojavnega uradnika nam je dela da-
nes majhno mizico, Vasja hodi brez križca in ve-
rouka ga več ne poučujem. To pomeni, da gre Be-
lim slabo.

Celjabiniski naskok se je končal s porazom,
armada beži.

8. avgusta 1919.

Dolga ograja ob pontonskem mostu čez Anga-
ro je polna napisov: »Pobijte Jude, pobijte Čeha!

Rešite Rusijo!« Za dne napise odstranijo, zjutraj
so pa že zopet tam.

15. avgusta 1919.

Večer. Starši so šli v mesto k teti in sestre z
njimi. Sama sem. Ves dan sem delala; očistila sem
pod, šla po hrano, nasekala drv in potem, od treh
dalje, sem študirala na vseučilišču. Na vrtu pod
okni že vene listje... Mislila sem, da bom s ča-
som lažje pozabila Vadima, toda ne gre, vedno
bolj me boli. — — —

25. avgusta 1919.

Le malo bežencev je še na kolodvoru; večina
je odpotovala proti Vladivostoku... Mi moramo
ostati.

28. avgusta 1919.

Ko se je oče vračal iz bolnišnice, mu je bila
iz žepa ukradena zlata doza za cigarete, tista, ki so
mu jo uslužbeni poklonili ob 25 letnem službe-
nem jubileju. Ves je obupan. Na policiji so se mu
smejali, ko je prosil pomoči: kako naj v taki zmeš-
naji dobe tatu! Svetovali so mu, naj hodi pazit
na barholko (trg za starino).

1. septembra 1919.

Brzojavni uradnik je dejal danes:

»Vasjka, obesi si križec in vi, Aleksandra
Lvovna, poučujte ga zopet verouk!«

Srce mi je začelo od veselja močno utripati:
Belim gre zopet bolje!

3. septembra 1919.

Predavanja na vseučilišču so se pričela. Usluž-
benka v vseučiliški pisarni je imela prav.
Vedenje dijaštva do nas bežencev je skrajno
žaljivo. Čeprav ni dvajset komunistov na vseučili-
šču, so skoraj vsi »sočustvujejoči«, kakor se ime-
nujejo ti podleži. Pri prvem predavanju sem se
usedla v zadnjo klop, zraven mene sta sedeli dve

dijakinji, ena srčkana blondinka z obrazom, kakor
na angleški razglednici, druga črna vzhodnega ti-
pa. Obe sta mi bili zelo simpatični, zato sem se
drznila, vprašati ju, kako je tu mogoče dobiti knjig,
ki so potrebne za izpite.

»Ali ste domačinka?« je vprašala blondinka

»Ne, beženka!«

»Potem vam tu nihče ne bo dal knjig!« je od-
govorila: »knjig je prav malo in si jih dajemo iz
roke v roko, pa samo med seboj!«

Vstali sta in se presedli v drugo klop; ostala
sem sama. Jeli to možno? Ali so tu ljudje obno-
reli? Rdečih pričakujejo? Človeka, ki si je hotel
življenje rešiti pred Čeko, bojkotirajo? In prav
tisti, ki bodo prvi občutili pest Rdečih! Pač težko
je ugotoviti, kaj je pri teh ljudeh večje: podlost
ali neumnost!

Toda delala bom dalje; pisala bom predava-
nja in naredila izpit po svojih zapisnikih.

5. septembra 1919.

Živim samo za večere, ko grem na vseučilišče
in poslušam predavanja. Dolgo pot imam do tja:
od naše hiše mimo kolodvora do hiše bivšega gu-
vernerja, kjer je zdaj vseučilišče. Najbolj mi uga-
jajo predavanja o zgodovini filozofije in psiholo-
gije. Tako čudno mi je potem pri srcu, ko se poz-
no zvečer vračam ob bregu divje Angare, ki se v
njej zrcalijo tisočere luči, in nad mano tako spo-
kojno blešče zvezde... Ne morem verjeti, da tam
v daljavi preži sovražnik, ki se vedno bolj bliža in
nas bi rad vse ugonobil.

15. septembra 1919.

V seminarju za poskusno psihologijo sem v
isti skupini z blondinko in črno, ki sta mi ne-
davno tako očitno pokazali prezir. Zdaj pa že »iz-
volitac« z mano govoriti.